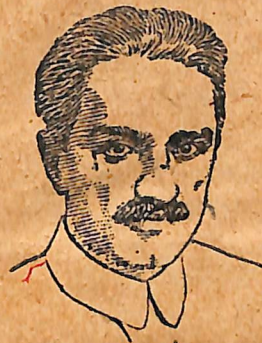

338.4

U-70

Ա. ՄԻԿՈՅԱՆ

ՍՆՆԴԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԵՐԸ ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ
ՇԱՐԺՄԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

338.4

Մ-63

ԳԵԿՈՒՍՏՐԱՑ • 1936

01 JUL 2013

37.2/2

358.4

5-70
56

Պրոկտորներ բոլոր յեկիւրների, միացել

Ա. ՄԻԿՈՅԱՆ

ՍՆՆԴԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԵՐԸ ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ
ՇԱՐԺՄԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

40-12

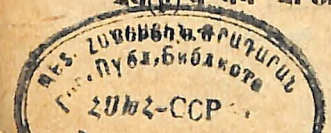
1000
39176

ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ

ՀԱՄ Կ(Բ)Կ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ
1935 թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 22-ԻՆ

215

Հ(Բ)Կ ԵՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

1936

А. МИКОЯН
ВОПРОСЫ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ
В СВЯЗИ СО СТАХАНОВСКИМ
ДВИЖЕНИЕМ

Армпартиздат, Ереван

ՍՏԵՂԾՎԱԾ Ե ՀԱՈՐ ՍՆԴԱՐԴՅՈՒՆԱՐԵՐԱԿԱՆ
ԻՆԴՈՒՍՏՐԻԱ

Ստախանովյան շարժումը, ինչպես ասաց
ընկեր Ստալինը — դա սոցիալիստական
մրցման նոր, բարձր ետապն է, դա մրցու-
թյունն է՝ նոր տեխնիկայի բազայի վրա,
նոր տեխնիկային տիրապետած մարդկանց
մրցություն։ Ծանր արդյունաբերությունը
հեղափոխության տարիներին ընթացքում
տեխնիկապես վերազինվեց ավելի, քան ար-
դյունաբերության մյուս ճյուղերը։ Դրա
համար ել ստախանովյան շարժումն սկըս-
վեց ու առավել բուռն տեմպով աճում է
հենց ծանր արդյունաբերության մեջ։

Ընկեր Որջոնիկիձէն Կենտկոմի այս պլե-
նումում տված իր Հիանալի ղեկուցման մեջ
նկարագրեց այն պայծառ, դունեղ պատկե-
րը, թե ինչպէս մեծ Լենինի մեծ պլան-
ները, վորոնք իլլուզման տարիներին յե-
րադ եյին թվում, այժմ դարձել են
իրականություն: Այդ յերազներն իրազործ-
ված իրականություն են դարձել: Ընկեր
Ստալինի, Լենինի դործի այդ մեծ շարու-
նակողի ղեկավարությամբ, դրանք իրակա-
նացել են և զգալիորեն մեծ չափով՝ դոր-
ծարանների, Էլեկտրոկայանների, յերկա-
թողիները մեր շինարարությամբ, սոցիա-
լիստական դյուղատնտեսության ու ար-
դյունաբերության դարգացմամբ:

Ընկեր Սերգո Որջոնիկիձէն լիակատար
Հիմքով ու իրավամբ այստեղ ասաց, վոր
այնպիսի դործարաններ, ինչպիսիք կան
մեր ծանր արդյունաբերության մեջ, Հեշտ
չէ դոնել Յեվրոպայում ու Ամերիկայում:
Կապիտալիզմի շատ յերկիրներ կարող են նա-
խանձել մեր ծանր արդյունաբերությանը:

Դժբախտաբար յես Հիմ կարող նույնն ա-
սել մեր սննդարդյունաբերության մասին՝
ամբողջությամբ վերցրած: Բայց, այնուա-
մենայնիվ, սննդարդյունաբերության մեջ
ևս վերջին տարիների ընթացքում ստեղծ-
ված են տասնյակ նոր Հիանալի ձեռնար-
կություններ՝ կառուցված ամերիկյան ու
յեվրոպական տեխնիկայի վերջին խոսքով:
Դրանց մեջ կան այնպիսի ձեռնարկություն-
ներ, վորոնք Համաշխարհային տեխնիկայի
չավագույն նմուշներ են Հանդիսանում:
Դրանց կողքին սննդարդյունաբերության
մեջ կան շատ մանր ձեռնարկություններ՝
ցածր տեխնիկայով: Դրանք փոխարինված
չեն նոր, խոշոր ձեռնարկություններով, վո-
րովհետեւ սննդարդյունաբերության տեխ-
նիկական վերադինման պրոցեսը դեռ ա-
վարտված չէ:

Սննդարդյունաբերության վերադինումը
տարբեր ճյուղերում տարբեր ուղիներով և
ընթացել:

Սննդարդյունաբերության ամբողջ ճյու-

ղեր մեզ մոտ նոր են առաջ յեկել, ստեղծ-
վել են դատարկ տեղում: Կոնսերվի ար-
դյունաբերությունն, որինհակ, արդյունաբե-
րության միանգամայն նոր ճյուղ ե հանդի-
սանում: Մինչ հեղափոխությունը մեզ մոտ
կար ընդամենը կոնսերվի յերկու տասնյակ
մանր գործարան, վորոնք արտադրում էին
80 միլ. տուփ պահածո. այժմ միայն մեր
Խերսոնի՝ Ստալինի անվան գործարանը կա-
րող ե արդադրել 80 միլլիոն տուփ պահածո,
իսկ ընդամենը մենք ունենք 145 կոնսերվի
գործարան: Դրանք բոլորը, կամ թե հա-
մարյա բոլորը, սարքավորված են ամերի-
կյան տեխնիկայի վերջին խոսքով և թիթե-
ղի առկայության դեպքում կարող են հս-
կայական քանակությամբ պահածոներ տալ
— մինչև մեկ միլիարդ յերկու հարյուր մի-
լիոն տուփ և ավելի:

Բաց ծովում կատարվող ձկնորսություն—
առաջ, նախահեղափոխական Ռուսաստա-
նում բոլորովին գոյություն չունեի:

Խաղաղ ովկիանոսը, Բարենցի ծովը,

Հյուսիսի և Արևելքի ծովերն ամբողջովին
ոտարերկրյա խոշոր ձկնարդյունաբերողնե-
րի ձեռքին էյին գտնվում: Հեղափոխության
տարիների ընթացքում մենք ստեղծել ենք
ձկնորսական նավատորմ: Այժմ 91 տրաու-
լեր (ուռկանակիր) աշխատում են ծովերում,
դերազանցապես Բարենցի ծովում: Նրանք
վորսում են բրածուկ, ծովային պերկես:
Կրաբի իննը լողացող կոնսերվի գործարան-
ները կրաբ են վորսում Խաղաղ ովկիանո-
սում: Մեր կես վորսացող նավատորմի
տասնյակ նավեր կես են վորսում ու վերա-
մշակում: Մենք ստեղծել ենք ձկնորսական
հզոր նավատորմ, այնպիսին, վորի նմանը
յերբեք չի յեղել ցարական Ռուսաստանում:
Դա նոր տեխնիկա յե, վորը մենք նոր ենք
ստեղծել: Այդ տեխնիկան վերադինեց ձկ-
նարդյունաբերությունը: Այդ տեխնիկային
մենք տիրապետում ենք, բայց դեռ մինչև
վերջը չենք տիրապետել: Այսոր չի կարելի
ասել, վոր բոլոր տրաուլերավարներն ու
կրաբ վորսացողները տալիս են այնքան ձուկ

և կրար, վորքան նրանք կարող են տալ :
Կրար վորսացող նախատորմը, ճիշտ է, ար-
դեն կատարել է տարեկան պլանը, բայց նա
ևս կարող եր ավելին տալ :

Նոր է մարդարինի արդյունաբերությու-
նը : Մենք մարդարինը վերամշակում ենք
վոչ թե փոխանյութերից, այլ հիանալի վո-
րակի բուսական յուղից, միանգամայն լա-
վորակ կենդանական ճարպերից :

Բեսլանի՝ յեզիպտացորենի մեր նոր կոմ-
բինատը պատրաստում է ոսլա, դոշաբ,
յուղ, կեր, շուտով կսկսի իր փորձնական
գործարանում յեղուստներից յեզիպտացորե-
նի չաքար պատրաստել :

Հսկա մօի կոմբինատները, մեր յերկրի
համար այդ միանգամայն նոր ձեռնարկու-
թյունները, կառուցված են ամերիկյան
տեխնիկայի վերջին խոսքով : Կարելի յե հի-
շատակել նաև կաթի այնպիսի կոմբինատ-
ներ, ինչպիսին է Լենինգրադի կոմբինատը,
վորոնք նոր են ստեղծվել :

ՆԻՆ ՏՈՒՓԵՐԻ ՍԵՋ ՆՈՐ ՏԵԽՆԻԿԱ

Բայց կան սննդի արդյունաբերության
նաև այնպիսի ճյուղեր, վորոնք գոյություն
ունեցին և առաջ, նախքան հեղափոխու-
թյունը : Շաքարի արդյունաբերության մեջ,
որինակ, չափազանց շատ է հին գործարան-
ների թիվը : Բայց, ըստ եյության, այդ
հին գործարանների մասին նույնպես պետք
է ասել, վոր դրանցից շատերը հին տու-
րեր են նոր տեխնիկայով, նոր «խորիզով» :
Շաքարի գործարաններից շատերի մեջ հըս-
կայական մեքենայացում է կատարվել,
դրվել է նոր ապարատուրա : Կառուցված են
նաև չաքարի բոլորովին նոր գործարաններ,
մասնավորապես ԳԼԹը չաքարի գործարան
Արևելքում, վորտեղ առաջ և վոչ մի գոր-
ծարան չկար :

Կամ թե վերցնենք, որինակ, այնպիսի մի
հին ճյուղ, վորպիսին ծխախոտի արդյու-
նաբերությունն է : Մենք այժմ ավարտում
ենք միայն մեկ նոր գործարան՝ Ալմա-Ա-

թայում. Ծխախոտի մնացած բոլոր գործարանները հին են: Բայց ինչ են ներկայացնում Ծխախոտի այդ «հին» գործարանները: Դրանք նույնպես միանգամայն նոր տեխնիկա չեն հին տուփերի մեջ: 1913 թվականին յեղել է 120 Ծխախոտի գործարան, վորոնք արտադրելիս են յեղել 27 միլիարդ գլանակ (առանց տնայնագործական արտադրանքի): 1935 թվականին մենք ունենք 21 գործարան՝ նախկին 120-ի փոխարեն, բայց այդ 21 գործարանները 1935 թվականին տվել են 78 միլիարդ գլանակ, իսկ յեկող տարի կըտան 87 միլիարդ: Բանվորների թիվն այդ գործարաններում ավելի պակաս է, քան ախ ժամանակ, իսկ արտադրանքը յերեք անգամ ավելի յե: Հենց միայն մեկ ստախանովահան, Մոսկվայի կոմյերիտուհի Նինա Ղուկովան, «Յավա» գործարանում մեկ հերթափոխում տալիս է կես միլիոն կամ, ավելի ճիշտ, 540 հազար գիրլի: Ֆեոդոսիայի գործարանում ստախանովական, Ղրիմի կոմյերիտուհի Մուրադուսիլովան մեկ հեր-

թափոխում տալիս սե 560 հազար գլանակ: Կես միլիոն հատ: Ծխախոտի գործարաններում աշխատում են նոր ավտոմատ մեքենաներ, վորոնք միայն հին տուփի մեջ են գտնվում: Ըստ եյուլթյան դրանք նոր գործարաններ են:

Արտեմովսկի հին աղահանքերում մենք հարյուր տոկոսով մեքենայացրել ենք աղի հանույթը: Այնտեղ կան գայլիկոնող մեքենաներ և հանքահատ մուրճեր, 100 տոկոսով մեքենայացված է աղի փոխադրումը հանքերում, գետնի յերես դուրս բերելը և բեռնումը: Բասկունչակի աղահանքերում, վորտեղ աղն ստանում են լճից, դեռ չորս տարի սրանից առաջ մոտ 5000 բանվորներ, գերազանցապես կողակներ, աղը հանում էյին ձեռքով, մինչև գոտին աղաջրի մեջ խրված: Այժմ այնտեղ և վոչ մի փութ աղ ձեռքով չի հանվում, այլ աշխատում են հզոր եքակավատորներ և աղ ծծող մեքենաներ, վորոնք յերեք անգամ ավելի աղ են հանում, քան հանվում էր 1930-1931 թվականներին,

իսկ բանվորները թիվը կրճատվել և ավելի քան չորս անգամ: Մեկ աղ ծծող մեքենան մեկ որվա ընթացքում լճից հանում և բեռնում է 80 վագոն աղ:

Մեկ աղ ծծող մեքենան սեզոնի ընթացքում տալիս է քառորդ միլիոն տոնն աղ: Բասկոնչակի հին լճի վրա, վրոն աղ մատակարարող է յեղել համարյա հենց այն ժամանակներից, յերբ Վոլգայի ափերին բընակություն է հաստատվել, այդ լճի վրա այժմ հնից չի մնացել և վոչ մի բան: Ամբողջ սարքավորումը նոր է:

Կամ թե ահա սպիրտի արդյունաբերությունը: Նա, ասենք, ավելի հին է: Ցարական Ռուսաստանում սպիրտ սլառարատում էյին վաղուց իվեր: Բայց մենք ամբողջ հին տեխնիկան ավելի ու ավելի յենք փոխարինում նորով: Սպիրտի արդյունաբերությունը 1913 թվականին ունեցել է 1905 դործարան, այժմ մեր յերկրում ունենք ընդամենը սպիրտի դործող 473 դործարան: 1913 թվականին այդ 1905 հին դործարան-

ները տալիս էյին 45 միլիոն դեկալիտր սպիրտ, իսկ 1935 թվականին 473 դործարանները տվել են 60 միլիոն դեկալիտր: յեկող տարի այդ նույն դործարանների համար մենք վերցնում ենք 70 միլիոն դեկալիտրի ծրագիր, բայց կարող էյինք վերցնել և ավելին: Սպիրտի դործարանների տեխնիկական զինվածությունը վերջին տարիների ընթացքում բարձրացել է կրկնակի չափով: Լայնորեն ոգտագործվում և նլեկարոներբելան, խոշոր փոփոխություններ են կատարվել տեխնոլոգիական պրոցեսների մեջ, սլականել են կորուստները և ավելացել է արտադրանքը: Կիսապարագետ զինեդործ վարպետի փոխարեն դործարաններում յերևան է յեկել գրագետ ինժեները: Բոլոր դործարաններն ունեն լաբորատորիաներ, մի բան, վոր առաջ չկար:

Սպիրտի արդյունաբերության մեջ կան նաև նոր դործարաններ, ինչպես, որինակ, Յեֆրեմովյան, Լոխվիցկի, Պետրովսկի դործարանները, — նորագույն տեխնիկայի

գործարաններ: Մեր առաջ խոշոր խնդիր է կանգնած — սպիրտի արդյունաբերությունը պետք է յուրացնի տեխնիկական սպիրտի նոր տեսակների արտադրությունը: Մենք ձեռնամուխ ենք յեղել, որինակ, ալսպես կոչված արտոլուտ սպիրտի մշակությանը, վորի արտադրությունն այժմ սկսել է զարգանալ բոլոր յերկիրներում: Աբսոլուտ սպիրտն անհրաժեշտ է մի շարք տեխնիկական կարիքների համար, մասնավորապես ավիացիայի ու ավտոմոբիլների համար:

Կան հրուշակեղենի գործարաններ, ալսպես կոչված նախկին Նյեմ, նախկին Սիու և այլ գործարանները: Բայց, իհարկե, յեթե վորեւէ մեկն առաջ յեղել է այդ գործարաններում, նա այժմ այնտեղ վոչինչ չի ճանաչի, վոչ մի հին բան չի գտնի այնտեղ, բացի պատերից:

Ահա «Կրասնի Ոկտյաբր» գործարանը — նախկին «Նյեմը» — ը. այդ գործարանը 1913 թվականին տվել է 7000 տոնն արտադրանք, 1935 թվականին՝ 37,600 տոնն, իսկ 1936

թվականի պլանը 42 հազար տոնն է — վեց անգամ ավելի շատ հիանալի կոնֆեո: Առաջ այդ գործարանում ամեն ինչ ձեռքով էր արտարվում, իսկ այժմ այնտեղ ամենուրեք մեքենաներ են դրված:

Կամ թե Մոսկվայի մեկ այլ գործարան՝ Բարայեվի անվան գործարանը (նախկին Աբրիկոսովի): 1913 թվականին այդ գործարանը տվել է 3700 տոնն արտադրանք, 1935 թվականին նա տվել է 42 հազար տոնն:

Բիսկվիտի «Բոլշևիկ» գործարանը (նախկին «Սիու») 1913 թվականին արտադրելիս է յեղել 5,395 տոնն բիսկվիտ, իսկ 1935 թվականին այդ գործարանը տվել է 38 հազար տոնն բիսկվիտ: Այդ գործարանի ստալսանովականները հասել են արտադրության ալիսի բարելավման, վոր այդ գործարանի ղերեկոտոր շքանշանակիր ընկեր Կոպալինը խոստանում է յեկող տարի խիստ ավելացնել արտադրողականությունը և 52 հազար տոնն բիսկվիտի ծրագիր է ստանձնել: Իսկ չե՞

վոր «Բուլչևիկ»-ի բխկվիտները հիանալի
վորակի յեն և ինչպիսիք են սպառողի կողմից:

Հեղափոխությունից առաջ 142 քիչ թի-
շատ խոշոր գործարանները 70 հազար տոնն
հրուշակային ասլրանք են արտադրել: Իսկ
այժմ մեր միայն 2 գործարաններն են տալիս
այդքան արտադրանք: Վերջին յերեք տար-
վա ընթացքում կառուցված և հինգ նոր հր-
րուշակեղենի գործարան:

Դրանք ել ի՛նչ «հին արտադրություններ
են: Դրանք նոր ձեռնարկություններ են հին
չենքերում:

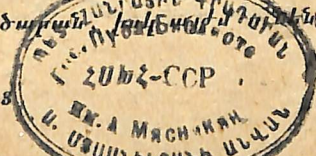
1928 թվականին մենք արտադրել ենք 101
հազար տոնն կոնֆետ ու բխկվիտ: Մենք-
դարյունաբերության ժողկոմատի ձեռնար-
կությունների յեկող տարվա ծրագիրը կազ-
մում և 440 հազար տոնն: Հին Ռուսաս-
տանը յերբեք չի տեսել այդքան հրուշակե-
ղեն: Իսկ մեզ մոտ այդ արտադրությունը
հետադայում ևս կաճի թե քանակի տեսա-
կետից, թե վորակի և թե ասորտիմենտի
տեսակետից:

Եռյնպիսի արմատական փոփոխություն-
ներ են կատարվել նաև ձկնարդյունաբերու-
թյան հին ձեռնարկություններում: 1929
թվականին մենք ձկնորսության բոլոր ավա-
զաններում ունեցինք 560 մոտորային նավ՝
35 հազար ձիու ուժի ընդհանուր կարողու-
թյամբ: Այժմ ունենք 3150 մոտորային նավ
ու չոգենավ՝ 230 հազար ձիու ուժի ընդհա-
նուր կարողությամբ: Վերջին վեց տարվա
ընթացքում համարյա 7 անգամ ավելացել և
ձկնարդյունաբերության եներգողնվածու-
թյունը:

Նոր արդյունաբերութուն, նոր սարգիւ,
նոր ԿՈՒՆՏՈՒՐԱ

Բայց մենք ունենք արտադրության նաև
այլ ճյուղեր, վորտեղ նոր ձեռնարկություն-
ների կողքին կան ավելի մեծ թվով հին,
չվերակառուցված ձեռնարկություններ:

Մենք ունենք հացի գործարաններ, վոր
ղեկավարում և ընկ. Բաղայելը: 1929 թը-
վականին մենք ունեցել ենք յերեք ավտո-
մատ գործարան յովանակներ այդպի-

սի 23 գործարան: Դրանք տեխնիկայի վերջին խոսքով կազմակերպված ձեռնարկություններ են: Ընդամենը մենք ունենք 263 մեքենայացված հացի գործարան ու ավտոմատ գործարան: Բայց հացի այդ հիանալի նոր գործարանների կողքին կան նաև բազմաթիվ մեքենայացված փուեր և մանր, չմեքենայացված փուեր: Մենք պետք է ապագայում դրանք փոխարինենք նորերով, իսկ մինչ այդ հարկավոր է այնպես աշխատել այդ փուերում, վորպեսզի նրանցից ստացվի այն ամենն, ինչ հնարավոր է հացի թե՛ քանակի և թե՛ վորակի տեսակետից: Մենք այդ բանը կարող ենք անել լավ աշխատանքի դեպքում, լավ վարպետներ ու աշխատողներ ունենալու դեպքում: Յե՛վ մենք այդ որ-որի վրա ավելի լավ ենք աշխտում:

Յեթե համեմատելու լինենք Նախկին սննդարդյունաբերությունը ներկայիս հետ, յեթե համեմատելու լինենք Նախկին մարդկանց ներկայիս մարդկանց հետ, ապա չեք

ճանաչի վոչ մարդկանց և վո՛չ ել ձեռնարկությունները:

Առաջ սննդի ձեռնարկություններն եյին պնտմ գերազանցապես կին-բանվորուհիներ, վորոնց կարիքն եր քչում այդ գործարանները: Նրանք աշխատում եյին վողորմելի դրոշների համար, կուշտ չեյին ուտում, լրիվ չեյին քնում, ման եյին դալիս անվա, պատառոտված:

Նախահեղափոխական սննդարդյունաբերության կադերերի մասին վառ պատկերացում ստանալու համար լավ կլինի հիշել մեր հանճարեղ վարպետ Մաքսիմ Գորկու «26-ը և մեկը» պատմվածքը: Այդ պատմվածքի մեջ ցնցող ուժով ու ճշգրտությամբ նկարագրված է հացագործ բանվորի Նախահեղափոխական կյանքը:

«Որը որին մենք ալյուրի փոշու մեջ, մեր վոտքերի հետ բաղից բերած կեղտի մեջ, թանձր ու դարչահոտ ողի մեջ խմոր եյինք հունցում և կրենդել պատրաստում, դրանք թրջելով մեր քրտինքով, և

մենք սուր ատելությամբ ասում եյինք մեր աշխատանքը, մենք յերբեք չեյինք ուսում այն, ինչ դուրս եր գալիս մեր ձեռքի տակից, սե հացը գերադասելով կրենդելից»:

Նրանց մոտ ատելություն կար դեպի աշխատանքը, վորովհետեւ նրանց աշխատանքը տաժանակիւր աշխատանք եր: Իսկ մեզ մոտ ստախանովյան շարժում ե, մեզ մոտ աշխատանքը փառքի, պատվի, արիության ու հերոսության գործ ե:

«Այդպես եյինք ապրում մենք 26 հոգով—պատմում ե Գորկին—քարե մեծ տան նկուղում, և մեզ համար այն աստիճան ծանր եր կյանքը, վոր կարծեք թե այդ տան բոլոր յերեք հարկերը կառուցված եյին ուղղակի մեր ուսերի վրա»:

Իսկ այժմ, գնացեք Մոսկվայի վորեւէ հացի գործարան, կամ թե նույնիսկ հասարակ փուրը: Նայեցեք մեր բանվորներին ու բանվորուհիներին: Դեմքից արդեն կարելի

յե իմանալ, վոր դրանք նոր, այլ մարդիկ են—դեմքերը կայտառ, հրճվալից, առողջ: Մարդիկ վառվում են ե'լ ֆալելի լավ աշխատելու ցանկությամբ, վորպեսզի ե'լ ավելի լավ ապրեն: Մեզ մոտ, գործարաններում արդեն ընդունված ե բանվորների համար անսրայման ջրցան (դուշ) ունենալ: Առավոտյան գալիս են ու լողանում: Մարմինը մաքուր ե, արտահագուստը մաքուր: Ումեն առավոտ մանիկյուր անելն այլևս հին աշխարհի վերին հարկերի տիկիներին մենաշնորհը չե: Մանիկյուրն այժմ անհրաժեշտ տուալետ ե սնդարդոյունարերության բանվորուհիների համար: Մենք, ըստ ամենայնի, պաշտպանում ենք հիգիենիկ սովորույթները: Մարմնամարզություն, Ֆիզկլինիկա, վորտեղ բուժվում են մեր բանվորները և վորտեղ գնում են նրանք իրենց առողջությունն ստուգելու: Մենք և վոչ մի մարդու չենք ընդունում ձեռնարկու-

թյուն, առանց նրա առողջության վիճակն ստուգելու: Մենք հետո ել սխտեմատիկաբար ստուգում ենք բանվորների ու բանվորուհիների առողջական վիճակը:

Այս են մեր նոր մարդիկ, նոր արդյունաբերությունը, նոր կուլտուրան, վորը վոչ մի ընդհանուր բան չունի «26-ը և մեկը» պատմվածքի մեջ նկարված պատկերի հետ:

Ձի կարելի անցնել մեզ համար այնպիսի կարևոր նշանակություն ունեցող արդյունաբերության մի ճյուղի կողքով, ինչպիսին ձեթ-ոճառի արդյունաբերությունն է, թեև այնտեղ նոր, տեխնիկապես զինված գործարանների կողքին կան չատ մանր, տնայնագործական ձեռնարկություններ:

Մինչև հեղափոխությունը յերկրում յեղել և մոտ 7 հազար մանր ոճառի գործարան: Այս վերջին 8 տարվա ընթացքում մենք կառուցել ենք 280 նոր, մեքենայացված գործարան, վորոնք փոխարինել են 4000 հին, մանր, ձեռքի ուժով կամ ձիու միջոցով աշխատող գործարաններին: Մենք առաջի-

կայում ել.ամեն կերպ բարելավելով հանդերձ հին գործարանների աշխատանքը, վորպեսզի նրանք ավելի ու ավելի լավ աշխատեն, աստիճանաբար այդ մանր գործարանները կփոխարինենք ավելի խոշոր, ավելի մեքենայացված գործարաններով:

Յուր մենք այժմ արտադրում ենք գդալիորեն ավելի չատ, քան մինչև պատերազմը: Առաջ յուր պատրաստում էյին գլխավորապես Սիբիրում, Վոլոգդայում և Ուրալում: Ուկրաինան, որինակ, միայն ներմուծող յուր եր գործածում, իսկ այժմ մենք Ուկրաինայում պատրաստում ենք այնպիսի յուր, այնպիսի լավ վորակի, վոր նա գովված է վոչ միայն մեզ մոտ, այլև արտասահմանում:

Պատիշեկ— Բարձր վորակի:

Միկոյան— Այո, բարձր վորակի: Մի ժամանակ ուկրաինական յուրի վորակն այնչափ բարձր եր մյուսներից, վոր մենք այդ յուրն արտահանում էյինք արտասահման, իսկ Սիբիրի յուրը ներմուծում էյինք Ու-

կրախնա: Այո, կար այդպիսի ժամանակ:
Այժմ մենք աղատվեցինք այդ բանն անելու
անհրաժեշտությունից: Այժմ մենք ամենու-
րեք ունենք անհրաժեշտ քանակությամբ հի-
անալի յուզ և՛ Սիբիրի, և՛ Վոլոգդայի, և՛
Ուկրաինայի:

Այս ե ամենաընդհանուր գծերով սննդա-
դրոնաբերության բնութագիրը՝ նրա տեխ-
նիկական վերազինման տեսակետից: Այդ
նոր տեխնիկայի հիման վրա, նոր տեխնի-
կան նոր կադրերի կողմից յուրացվելու հի-
ման վրա, մեզ մոտ, սննդարդյունաբերու-
թյան մեջ, առաջ յեկավ ստախանովյան
չարժուժը:

ՍՍՏԽԱՆՈՎՅԱՆ ՇԱՐՓՈՒՄԸ ՇԱՔԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ

Մեր արդյունաբերության բանվորները
ջերմագին արձագանքեցին Ալեքսեյ Ստախա-
նովի նախաձեռնությանը՝ ծավալելով
ստախանովյան շարժումը սննդի ձեռնար-
կություններում:

Առաջին հերթին պետք է խոսել շաքարի
արդյունաբերության մեջ ծավալված ստա-
խանովյան շարժման մասին:

Շաքարագործ ստախանովականների շարժ-
մանն սկիզբ դրվեց Կալինինսկի շաքարի
գործարանում: Դա լավ, խոշոր, լավ մե-
քենայացված գործարան է Վորոնեժի մար-
զում: Գործարանի գերեկտորն է ընկ. Բուլ-
գովիչը, գլխավոր ինժեները՝ ընկ. Ուլեյնի-
կովը (ինժեներ Ուլեյնիկովներ յերեք յեղ-
բայրներից մեկը, վորոնք աշխատում են
շաքարի յերեք գործարաններում—Կալի-
նինսկի, Երտիսկի և Բիյսկի գործա-
րաններում վորպես գլխավոր ինժեներներ):
Այդ գործարանում ղեկավարության կողմից
ցուցաբերվող լավ ոգնության պայմաննե-
րում բանվոր Լիտվինենկոն սկսեց յերկու
ապարատի փոխարեն սարասարկել 6 ապա-
րատ և, վոր գլխավորն է, բարձրացնելով
յուրաքանչյուր ապարատի կարողությունը:
Այդ նախաձեռնությանն արձագանքեցին
բանվորներ Գալիմա Կովտունը և Ռոգովայը՝

տեխնիկայի տեսակետից առաջնակարգ՝ Ստալինի անվան շաքարի գործարանում, անցնելով 9 ապարատի, նաև արագացնելով ապարատների աշխատանքը, հերթականութեան խիստ դրաֆիկ մտցնելով վակուումապարատից ուտֆելը բռնելու և բաց թողնելու գործում ու կարգավորելով չոգու հաղորդումը:

Վոչ միայն սննդի, այլև թեթև արդյունաբերություն մեջ կա ստախանովյան շարժման յերկու ձև, յերկու հոսանք, վորոնք հաճախ միահյուսվում են միմյանց հետ: Առաջինը—յերբ մեկ բանվորը ձեռնամուխ ելինում սպասարկելու մեծ քանակություն ագրեգատներ: Այսպես, որինակ, Վինոգրատգովաները ձեռնամուխ յեղան 50-ի փոխարեն սպասարկելու 200-ից ավելի հաստոց: Այդ հիանալի գործ ե: Դա ապացուցում ե, վոր բանվորուհիները բարձրացնելով իրենց աշխատանքի արտադրողականությունը, պաշտպանում են իրենց պետությունն ու կառավարությունը: Բայց դա դեռ չի

բարձրացնում յուրաքանչյուր առանձին հաստոցի արտադրանքը, չի բարձրացնում սարքավորման արտադրողականությունը: Մյուս հոսանքն այն ե, յերբ ստախանովականներն ավելացնում են յուրաքանչյուր հաստոցի, յուրաքանչյուր ապարատի արտադրանքի ընդհանուր քանակը, բարձրացնում են տվյալ ագրեգատի, մեքենայի, հաստոցի կարողությունը և դրանով իսկ բարձրացնում գործարանի արտադրական կարողությունը:

Ընկեր Լիտվինենկոյի մատուցած ծառայությունն այն ե, վոր նա վոչ միայն ձեռնամուխ յեղավ վեց վակուումապարատի սպասարկման յերկուսի փոխարեն, այլև բարձրացրեց շաքարը յեփելու արագությունը և դրանով իսկ ավելի քան 30 տոկոսով բարձրացրեց վակուումի արտադրողականությունը, վոչ միայն չվատացնելով արտադրանքի վորակը, այլ նույնիսկ լավացնելով այն: Միջին հաշվով առաջին մթերքի ուտֆելի (թանձրացած շաքարի սիրույ) յե-

փեղու արագությունը չորս ժամվա փոխա-
րեն ընկեր Լիտվինենկոն հասցրեց 2 ժամ-
վա: Յերկու անգամ արագացնելով առաջին
մթերքի յեփը, ընկեր Լիտվինենկոն 2-րդ
մթերքի ուտֆելի յեփը 12 ժամից կրճատեց
3 ժամվա:

Շաքարի արդյունաբերության մեջ վա-
կուում—ապարատների աշխատանքը նեղ
տեղ եր. բայց ահա ընկեր Լիտվինենկոն իր
նախաձեռնությամբ «լցրեց» այդ նեղ տեղը:
Դործարանների արտադրողականությունն
ընկեր Լիտվինենկոյի նախաձեռնությամբ
բարձրանում է 30 տոկոսով:

Կարող են ասել, թե Ալեքսեյ Ստախանովն
աճման այնպիսի տոկոս է տվել մեղ, վար
վակուում—ապարատի արտադրողականու-
թյունը 30 տոկոսով ավելացնելը նրա ուե-
կորդի համեմատությամբ դատարկ բան է.
կասեն թե, հա՛ դարմացրին մեղ իրենց 30
տոկոսով, մինչդեռ Ստախանովը տվել է
1000 տոկոս աճում:

Աճման այդպիսի տոկոս անհնարին է չա-

քարի արդյունաբերության մեջ: Շախտե-
րում հանքահատ մուրճը, սպասելով քարա-
ծուխը դուրս տանելուն և հանքախորշը ամ-
րացնելուն, ավելի շատ սլարապ եր կանդ-
նում, քան թե աշխատում: Իսկ չաքարի
գործարանն աշխատում է գիշեր-ցերեկ, ա-
ռանց ընդմիջման: Այստեղ ռեդեր:իներն
այնպես մեծ չէն, ինչպես հանքահատ մուր-
ճինը: Շաքարի արդյունաբերության մեջ
կարողության լրացուցիչ 30 տոկոս գտնելը
հսկայական գործ է, վորի մասին առաջ
չէյին յերազում նույնիսկ առաջավոր ինժե-
ներները:

Ի՞նչ է նշանակում չաքարի բոլոր գործա-
րանների հզորության ավելացման յուրա-
քանչյուր տոկոսը: Յուրաքանչյուր տոկո-
սը հավասար է մի խոշոր չաքարի գործա-
րանի, կամ թե յերկու միջակ գործարան-
ների արտադրողականության: Այդպիսի
խոշոր գործարանն արժե 22—24 միլիոն
ռուբլի: Յեթե մենք ընկեր Լիտվինենկոյի
նախաձեռնությունը տարածենք չաքա-

րի թուր դործարաններում, լցնենք նեղ տեղերը,— իսկ դա մեր խնդիրն է և մեր պարտականությունը,— ապա կստացվի, վոր շաքարադործ ստախանովականներն իրենց պետության համար տնտեսում են այնպիսի մի դումար, վորը հավասար է 30 նոր խոշոր շաքարի դործարանների կառուցման: Իսկ այդ կազմում է 600—700 միլիոն ո.:

Այստեղից համենեին չի հետևում, վոր մենք չպետք է կառուցենք շաքարի նոր դործարաններ, վոր պետք է այդ շինարարությունը հետ պահենք այնպես, ինչպես մենք հետ ենք պահում սպիրտի դործարանների մի մասի շինարարության ավարտումը: Սպիրտի պահանջը մենք բավարարում ենք լիովին, սպիրտի պլանները գերակատարելու մենք տեղ չունենք, իսկ շաքարի ասպարեզում հարկավոր է գերակատարել այնքան, վորքան հնարավորություններ կան: Ուստի և մենք պատրաստվում ենք թե՛ շաքարի նոր դործարաններ կառուցելու

և թե՛ վերադիներու հին դործարանները՝ արագորեն տարածելով ընկեր Լիտվինենկոյի փորձը, վորպեսզի վոչ միայն կատարենք շաքարի յերկրորդ հնգամյակը, այլև ապահովենք նրա լուրջ գերակատարումը:

Այդ առավել ևս հնարավոր է ու պարտադիր, վորովհետև ընկեր Ստալինը վերջերս ամուր լիցք տվեց մեր ճակնդեղագործ կոլտնտեսականներին ու կոլտնտեսուհիներին, ինչպես նաև ճակնդեղի չրջանների կուսակցական կազմակերպություններին: Յեվ յեթե 1935 թվականին ճակնդեղի մշակության չրջաններն արդեն տվել են 155 միլիոն ցենտներ ճակնդեղ, մի բան, վոր առաջ յերբեք չի յեղել, ապա 1936 թվականին մենք կհավաքենք շատ ու շատ ավելի ճակնդեղ: Այն առաջադրանքը, հեկտարից 200—250 ցենտներ, վոր ընկ. Ստալինը տվել է Ուկրաինայի համար, փոքր առաջադրանք է, բայց մենք տեսնում ենք, վոր կոլտնտեսուհիները մինչև այժմ չտեսնված հոգատարությամբ, դեռ աշխանից ձեռնամուխ են

յեղեղ ապագա բերքի պատրաստմանը: Ներանք հարդեն համաքում են ծտերի աղբը, գոմաղբի թանձրահեղուկը, այն ամենը, ինչ անհրաժեշտ է բերքատուությունը բարձրացնելու համար: Հենց միայն խարկովի մարզում արդեն 4000 ողակավար կոտնտեսուհիներ պարտավորվել են դառնալ 500-տկաններ, իսկ չե՞ վոր դրանց թիվը դեռ պերջերս, միայն տասնյակներով էր հաշվվում:

Ճակնդեղի բերքատուության մասին ընկեր Ստալինի տված առաջադրանքի կատարումը նշանակում է, վոր յեկող տարի ճակնդեղ ստացվելու յե վոչ թե 155 միլիոն ցենտներ, ինչպես այս տարի, այլ 240—250 միլիոն ցենտներ: Իսկ չաքարի նոր, լրացուցիչ գործարաններ 1936 թվականին չահադործման կհանձնվեն ընդամենը 3 հատ: Այս պայմաններում չաքարագործ ստախանովականներն ուղղակի փրկում են չաքարի արդյունաբերությունը:

Յես առաջ կանչում էյի չաքարագործնե-

րին և հարցնում, թե ի՞նչ վիճակումն է հնգամյակը, ապահովվա՞ծ է արդյոք յերկրորդ հնգամյակի կատարումն ու դերակատարումը, 1937 թվականին կտա՞ր արդյոք 25 միլիոն ցենտներ չաքար: Նրանք պատասխանում էյին, թե հարկավոր է շատ գործարաններ կառուցել, վերակառուցել այսինչ ու այն-ինչ գործարանը և այն ժամանակ կարելի կլինի կատարել առաջադրանքը: Այնքան բազմապիսի պայմաններ էյին առաջադրում չաքարագործները, վոր դրանցից վորևե մեկը չկատարելը կարող էր հիմք դառնալ սլանի թերակատարման համար:

Իսկ այժմ այդ նույն չաքարագործները, ստախանովականների համամիութենական առաջին խորհրդակցությունից և ընկեր Ստալինի ճառից հետո, առանց վորևե պայմանի ու առանց վորևե ընդդիմադրության, վոչ թե 1937, այլ 1936 թվականի համար ստանձնեցին հնգամյակի վերջին տարվա ծրագիրը—25 միլիոն ցենտներ չաքարովալ:

Ահա թե ինչ տվեց մեզ ստախանովյան

չարժումը չափարի արդյունաբերության մեջ:

Ստալինի անվան չափարի գործարանը (Լոխվիցի) — խոշորագույնն է մեր յերկրում: Կաննք Յեվրոպայումն ել այդպիսի գործարաններ ընդամենը միքանի հատ կան: Այդ գործարանը, վորն ունի Չեխոսլովակիայից ներմուծված սարքավորում, նախատեսված էր որական 20 հազար ցենտներ ճակնդեղի վերամշակության համար: Անցյալ տարի արդեն գերակատարելով նորման, նա հասավ որական 24 հազ. ցենտներին, իսկ այս տարի նա որական վերամշակում է 25—27 հազար ցենտներ: Յեվ ահա այժմ գործարանի բանվորներն ասում են. «յեթե տաք 500 հազար ռուբլի, ապա մենք կարող ենք գործարանի կարողությունն ափեյացնել որական 10 հազ. ցենտներ ճակնդեղով, այսինքն գործարանի կարողությունը հասցնել որական մինչև 35 հազար ցենտներին»: Ըստ ելության այդ վերակառուցումը համասարադոր է 20 միլիոն արժողու-

թյամբ մի նոր գործարանի: Այսպիսով ստացվում է, վոր յեթե լցենք վորոշ նեղ տեղեր, վորոշ սարքավորում ավելացնենք այդ նույն գործարանային տուփի մեջ, ապա դա կլինի նոր գործարան, նոր հսկա, վորն որական կվերամշակի 200 վադոն ճակնդեղ և ամեն որ կարտադրի 30 վադոն չափար: Այդ հսկայական մի ձեռնարկություն է:

ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԻ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔԸ—ՏՄԼ 130 ՄԻԼԻՈՆ
ՓՈԻԹ ՇԱՔԱՐ—ԿԳԵՐԱԿԱՏԱՐՎԻ

Շափարի արդյունաբերությունն այս տարի գերակատարում է արտադրանքի սահմանված նորմաները և տեխնիկական կտրողության նորմաները: Պետք է ուղղակի ասել, վոր այդ նորմաները լարված չէին: Հումք քիչ կար: Ուստի և գլխավոր խնդիրը մինչև վերջին տարին այն չէր, վոր ավելացվի ճակնդեղի վերամշակության որական քանակը, այլ՝ ավելի շատ չափար ստանալ

ճակնդեղից : Այն ժամանակ շատ չաքարա-
դործներ պնդում էին, թե ճակնդե-
ղից ստացվող չաքարի քանակությունն ա-
վելացնել և կորուստների դեմ պայքարել
հնարավոր ե այն դեպքում, յեթե պակա-
սեցվի գործարանների որական բեռնվածու-
թյունը ճակնդեղով : Դրանով ել հենց պետք
ե բացատրել այն, վոր չաքարի գործարան-
ների կարողության տեխնիկական նորմա-
ները համեմատաբար թեթև եյին, պակա-
սեցված :

Այժմ արդեն ապացուցված ե այն պնդման
անճշտությունը, թե իբր չի կարելի չաքա-
րի ավելի մեծ տոկոս ստանալ չաքարի գոր-
ծարանների բեռնավորումն ավելացնելու և
արտադրության պրոցեսներն արագացնելու
դեպքում : Շաքարի գործարանները ճակնդե-
ղի վերամշակման իրենց նորմաներն այս տա-
րի կատարում են 111 տոկոսով : Ըստ վորում,
չաքարի ստացումը հաստատված նորմայից
բարձր ե, փաստացի կորուստները՝ նոր-
մայից ցածր : Ծիշտ ե, այս տարի ճակնդե-

ղը հիանալի վորակի յեր, աշխատանքի
պայմանները լավ, գործարանների վերանո-
րոգումը լավ ե կատարված և կադրերը
պատրաստված են ավելի լավ : Կան այնպի-
սի գործարաններ, ինչպես, որինակ, Շեպե-
տովյան գործարանը (դիրեկտոր ընկ. Մալի-
կով, գլխավոր ինժեներ ընկ. Բակուլովս-
կի), վորն արաադրողականության որական
նորման կատարում ե 135 տոկոսով, Անտո-
նինյան գործարանը — 121 տոկոսով (դի-
րեկտոր ընկ. Բուրմիստրով, գլխավոր ին-
ժեներ ընկ. Արաբսկի), Պարխոմովյան դոր-
ծարանը — 123 տոկոսով (դիրեկտոր ընկ.
Դեմչենկո, գլխավոր ինժեներ ընկ. Ուլինս-
կի), իսկ միջին հաշվով գործարանները
պլանը կատարում են միայն 111 տոկոսով :
Այդ նշանակում ե, վոր կան գործարաններ,
վոր որական նորման կատարում են 102—103
տոկոսով, և կան այնպիսիները, վորոնք կա-
տարում են 100 տոկոսից ել պակաս : Ահա
վիննիցկու մարզի Ստարո-Սինյավսկի գոր-
ծարանը — աշխատում ե խայտառակ կեր-

պով, որովա նորման կատարում ե միայն 78 տոկոսով: Դիրեկտոր ընկ. Կուլիշին և գլխավոր ինժեներ ընկ. Ոբրիվչենկոյին յետ նախագիշակացրել եմ, վոր յեթե մինչև սեպտեմբեր նրանք գործարանում դրուծյունը չկանոնավորեն, ապա կհանվեն աշխատանքից և պաշտոնով կիջեցվեն: Համեմատյան դեպս, կատկածից վեր ե, վոր այդ ընկերները հետ միասին, կամ առանց ներանց, Ստարո-Սինյավսկու գործարանի աշխատանքը մենք կկանոնավորենք:

Մուլբավիայի Ռիրնիցկու գործարանը (դիրեկտոր ընկ. Գուլ, գլխավոր ինժեներ Դորգոնեցկի) նույնպես ծրագիրը կատարում ե միայն 98 տոկոսով: Այդ գործարաններում չկան ստախանովականներ, այնտեղ տեխնիկական ել փոքր թվով բանվորներ են անցել, մինչդեռ մնացած գործարաններում հսկայական թվով բանվորներ լավ անցել են տեխնիկական:

Պետք ե ուղղակի ասել — չաքարագործների համար իսկական քննություն ե

վոչ թե աշունը, յերբ նրանք վաղ չեն աշխատել, այլ ձմեռը: Շաքարի արդյունաբերությունը դեռ յերբեք ձմեռնը չի աշխատել այդքան յերկար, ինչպես նա աշխատելու յե այս սեպտեմբեր: Սովորաբար գործարաններն արտադրությունն ավարտում եյին դեկտեմբերին, նոյեմբերին, վորոշ դրածարաններ հունվարին, և հազվագյուտ դեպքում մի վորեւ գործարան փետրվարին և մարտին: Այժմ մոտ հարյուր գործարան աշխատելու յեն հունվարին, փետրվարին և մարտին: Կուրսկի և Վորոնեժի մարզերում միջանի գործարան աշխատելու յեն 200 որ: Իսկ չե՞ վոր ձմեռ ժամանակ միշտ ավելի շատ ե կորուստ յեղել և գործարանների կարողությունը պակասել ե: Մենք չաքարագործների առաջ այժմ խնդիր ենք դնում — ձմեռն ընթացքում չիջեցնել արտադրողականության նորմաները: Ստախանովյան շարժումը հնարավորություն ե տալիս գերակատարելու այդ նորման:

Ճակնդեղի պահպանումը ձմռանը բարդ և լուրջ գործ է :

Մի շարք կետերում յերկյուղ են կրում , վոր յեթե հատուկ զգոնություն չցուցարեք-վի , ապա հենց վոր յեղանակները տաքա-նան , ճակնդեղը կակսի փշանալ և կորցնել իր շաքարայնությունը : Բայց մենք կար-ծում ենք , վոր այնուամենայնիվ հունվա-րին – մարտին կարելի յե տալ վոչ պակաս նորմա , քան դեկտեմբերին : Գործն ալելի բարդ է մարտ-ապրիլ ամիսներին : Յեւ այ-նուհանդերձ , այդ ամիսներին ել ճակնդեղի ու ապարատների լավ խնամքով կարելի յե շուռ տալ ճակնդեղի շաքարի կորստի հին նորմաները :

Յես չեմ կասկածում , վոր ընկեր Ստալի-նին տված մեր խոստումը՝ տալ 130 միլիոն փութ շաքար , ինչ զնով ել լինի կկատարվի ու կզերակատարվի : Իսկապես , խոսքը վե-րաբերում է միայն այն բանին , թե ինչ չա-փով կզերակատարենք մենք այդ թիվը , վո-րովհետեւ գտնում ենք , վոր դրա համար ու-

նենք բացարձակապես բոլոր հնարավորու-թյունները : Հերոս կլինեն այն շաքար-գործները , վորոնք հաջողությամբ պայքար կմղեն , վոր ճակնդեղի վոչ մի արմատ չը-նելվի , վորոնք թույլ չեն տա , վոր շաքա-րի թեկուզ մի ավելորդ հարյուրերորդա-կան տոկոսը կորչի մնացուկներում :

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

Մենք պետք է վերանայենք շաքարի գոր-ծարանների սարքավորման կարողության տեխնիկական նորմաներն ու այդ գործա-րանների արտադրական կարողությունների տեխնիկական նորմաները և քանվորների արտադրական կարողությունները : Այդ քանվորները նոր սեղոնի սկզբից : Մենք մենք կանենք նոր սեղոնի սկզբից : Մենք նույնը պետք է անենք նաեւ ձկնարդյունա-բերության , սպիրտի արդյունաբերության և միջանի այլ ճյուղերում :

Այդ նորմաները մշակելու համար մենք

կհրավիրենք գործնական աշխատողների,
դիրեկտորների, ինժեներների, ստախանո-
վական բանվորների կոնֆերենցիաներ:

Մենք ունենք չաքարի շատ գործարաններ,
փորոնց զանազան սարքավորումների կարո-
ղությունը չափազանց խայտաբղետ է. մի
քանի ադրեզատներ ունեն 9000 ցենտներ
ճակնդեղի կարողություն, մյուսները 8000
ցենտները, միքանիսն ել՝ 7000 ցենտների
կարողություն և գործարանների կարողու-
թյունն ընդհանուր առմամբ հաշվում են
7000 ցենտներ, այսինքն՝ հավասարվում են
նեղ տեղերին: Այդպիսով գործարանի մնա-
ցած սարքավորման 7000-ից բարձր կարո-
ղությունը մնում է փորպես մեռյալ տեխնի-
կա: Վերացնելով գործարանի նեղ տեղերը,
մենք կենդանացնում ենք այն ամենը, ինչ
փոր մինչև այդ մեռած եր: Ամենուրեք,
փորտեղ գործարանի նեղ տեղերի վերացու-
մը մեծ փոփոխություններ ու ծախսեր չի
պահանջում, ամենուրեք, փորտեղ առանց
մեծ կապիտալ ներդրումների կարելի չե

հասնել գործարանի արտադրական կարո-
ղության մեծ եֆեկտի, գլխավոր ուշադրու-
թյունը պետք է կենտրոնացվի նեղ տեղերի
վերացման վրա:

Զանազան ցեխերում, զանազան սարքա-
վորման կարողությունը բարձրացնելու առ-
պարեզում ստախանովականների կատարած
աշխատանքի տարբեր արդյունքները նույն-
պես կարող են, վերացնելով միքանի նեղ
տեղեր, ստեղծել այլ նեղ տեղեր, մի հան-
դամանք, փորը նույնպես պետք է մտցնել
նեղ տեղերի վերացման ընդհանուր ծրագրի
մեջ:

Ստախանովականների փորձի հիման վրա
քննադատորեն քննելով ամբողջ գործարանի
սարքավորման տեխնիկական կարողությու-
նը և նրա արտադրական ունակությունը,
անհրաժեշտ է հաստատել կարողության նոր
նորմաներ, հավասարվելով ստախանովյան
աշխատանքի լավագույն օրինակներին:

Ընկեր Ստալինը, ստախանովականների
առաջին խորհրդակցությանն իր արտասա-

նաժ ճառում մեղ ճիշտ նախադիտւածացրեց,
վոր չի կարելի բանվորների համար սահմա-
նել արտադրական նորմաներ՝ ստախանո-
վականների նվաճումների մակարդակին հա-
վասար: Նա ասաց, վոր պետք է վերցնել
ստախանովյան նորմայի և ստախանովա-
կաններից հետ մնացող բանվորների նորմա-
յի միջինը: Այդ կատարելապես ճիշտ է:
Սակայն ընկեր Ստալինի ասածները սխալ
հասկացած կլինի նա, ով ընկեր Ստալինի
այդ ցուցումը տարածի սարքավորման ար-
տադրականության տեխնիկական նոր նոր-
մաները վորոշելու դործի վրա: Յես կար-
ծում եմ, վոր սարքավորման կարողության
նորման, դործարանի արտադրական կարո-
ղության նորման սահմանելիս մենք պետք է
հիմք ընդունենք ստախանովականների
բարձրագույն ցուցանիշները, վորովհետեւ
կարողության տեխնիկական նորմաները
և արտադրական նորմաները տարբեր բա-
ներ են: Մենք չենք կարող ամեն
տարի կամ յերկու տարին մեկ անգամ վե-

րանայել սարքավորման և դործարանների
կարողության նորմաները: Չե՞ վոր այդ
առաջուց արվում է շատ տարիների համար:

Տեխնիկական նորմաների այն վերանայու-
մը, վորին ձեռնամուխ ենք լինում մենք,
մի ամբողջ հեղաշրջում, ամբողջ հեղափո-
խություն է խորհրդային արդյունաբերու-
թյան մեջ: Այդ նշանակում է, վոր մենք
կարեն անցել ենք այն եպոխան, յերբ ուռ-
սական բանվորը հետամնաց աշխատող էր
համարվում և նա չեր տիրապետում առա-
ջավոր տեխնիկային: Ուստի նրա համար
հատուկ նորմաներ եյին սահմանում, դեռ-
նելով, վոր նա չի կարող նույն ամերիկյան
սարքավորումից ստանալ ամերիկյան ար-
տադրողականություն: Այժմ մեր ստախա-
նովականներն այդ բոլորից անցել են, այժմ
մենք տիրապետել ենք այդ տեխնիկային,
այժմ մեր ստախանովականները հասել են
առաջավոր կապիտալիստական յերկիրների
արտադրողականության նորմաներին, իսկ
տեղ-տեղ անցել են նրանցից: Մեր բանվոր-

ները յուրացնելով նոր տեխնիկան, պահանջում են տեխնիկական նոր նորմաներ, վորոնք չստ սարկներով առաջ կմղեն մեզ: Ուստի և տալով սարքավորման արտադրողականության տեխնիկական լարված նորմաներ՝ մենք չենք կարող միանգամից հենց արտադրանքի այնպիսի նորմաներ տալ բանվորների համար, վորին հասել են ստախանովականները, վորովհետև ստախանովականները դեռ փոքրամասնություն են կազմում և վորպեսզի դործարանի բոլոր ցեխերի ամբողջ սարքավորումը, դործարանի բոլոր բանվորներն անբողջությամբ վերցրած, տան այնպիսի արտադրողականություն, վորին հասել և ստախանովականը մեկ ագրեգատի վրա, հարկավոր և վերափոխել վողջ տեխնոլոգիական պրոցեսը և քիչ բան չի հարկավոր վերակառուցել բուն իսկ դործարանների աշխատանքում՝ նեղ տեղերը լցնելու, հետ մնացող բնադավառները առաջավորների պահանջներին հասցնելու ուղղությամբ:

Այժմ բոլորի համար պարզ և, վոր արտադրանքի հին նորմաներն անպետք են: Արտադրանքի այդ նորմաները ծիծաղելի յեն դարձել, յերբ բանվորները միքանի անգամ գերազանցում են դրանք: Հարց և ծագում, թե մեզ ինչի՞ յեն պետք այդպիսի նորմաներ: Դրանք պետք չեն մեզ: Այժմ դրանք միայն կազմալուծում են աշխատանքը և վոչ թե կազմակերպում: Արտադրական նորմաները հարկավոր և վերանայել նաև այն պատճառով, վոր մենք չենք կարող առանց դրան պայքար մղել ինքնարժեքն իջեցնելու համար: Առանց ինքնարժեքն իջեցնելու չի կարելի իջեցնել գները, իսկ գների իջեցումը բանվորի աշխատավարձը բարձրացնելու ամենաճիշտ, ամենառեալ ուղին և: Ահա թե ինչու արտադրական նորմաները պետք և վերանայել՝ դրանք վորոչ չափով բարձրացնելու ուղղությամբ:

Ստախանովյան շարժումն աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնելու ուղին և, եժան մթերքների և սպառման ա-

մեն տեսակ առարկաների առատության ուղին ե: Գներն ե՛լ ավելի իջեցնելու համար պետք ե ունենալ, վորքան կարելի յե, չատ մթերք և ավելի ցածր ինքնարժեքով:

Կենսոկոմի պլենումը վերջանալուց հետո մենք պետք ե գործնական մեծ աշխատանք կատարենք արդյունաբերության բոլոր ճյուղերում, ակնհայտ ե, սկսելով այն ճյուղերից, վորտեղ ստախանովյան շարժումն ամենից ավելի յե տարածված և վորտեղ նորմաներն ամենից առաջ եյին շուռ տված: Ակնհայտ ե, վոր մենք կսկսենք արդյունաբերության այն ճյուղերից, վորտեղ մեզ առանձնապես չի սահմանափակում հումքը և չկան աշխատանքի բարձր արտադրողականության զարգացումը դանդաղեցնող խոչընդոտներ:

ՍՏԱՆԱՆՈՎՅԱՆ ՇՄԹՈՒՄԸ ԶԿՆՈՐՍԱՐԱՆԵՐՈՒՄ,
ՍՊՈՐՏԻ, ԶԵԹԻ ՅԵՎ ՍՆՆԴԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ
ԱՅԼ ԳՈՐՍԱՐԱՆԵՐՈՒՄ

Նույնպիսի յերևույթներ, վորոնց մասին յես խոսեցի չաքարի արդյունաբերության

վերաբերյալ, գոյութիւն ունեն նաև սպիրտի արդյունաբերության մեջ: Ահա, որինակ, դենց յեփող ստախանովական ընկ. Տերեխովը, կարողացավ հասնել այն դրության, վոր մի հերթափոխում 3,5 ցիկլի փոխարեն տալիս ե հինգ ցիկլ: Նա մեքենայի պտույտն արագացրել ե ճիշտ կարգավորելով գոլորշու ներմղումը և ճիշտ կարգավորելով ջերմաստիճանը: Կապվելով շոգեկաթսայի բաժնի հետ՝ նա կարողացավ հասնել այն բանին, վոր շոգու աստիճանի բարձրացման դրաֆիկը և ապարատների աշխատանքի դրաֆիկը համապատասխանեն միմյանց:

Դրա շնորհիվ ընկ. Տերեխովը կարողացավ 40 տոկոսով ավելացնել դենց յեփող ապարատի կարողութիւնը: Յեֆրեմովսկի սպիրտի գործարանի թորող ապարատի բանվորուհիներ Բլինովան և Աբրամովան կարողացան 40 տոկոսով բարձրացնել ապարատի կարողութիւնը: Յեվ դա նոր առաջնակարգ սպիրտի գործարանում, առանց վորեւ նոր սարքավորում պահանջելու, նրանք 40 տո-

կոսով բարձրացրին ապարատի աշխատանքը :

Շատ կարևոր է նաև ածիկի գործարանի բանվոր ընկ . Անտիֆեյելի նվաճումը , վորը կարողանում է ածիկ պատրաստել վեց որում՝ սահմանված տասն որվա փոխարեն , բարձրացնելով ջրի ջերմաստիճանը , ավելի բարձրացնելով ածիկի շերտերը և որական յերկու-յերեք անգամ խառնելով ածիկը : Սպիրտի գործարանների ածիկի բաժինները նեղ տեղերից մեկն են հանդիսանում և ընկ .

Անտիֆեյելի նվաճումը հնարավորություն է տալիս ընդարձակել շատ գործարանների արտադրական կարողությունը՝ առանց նոր հիմնական ներդրումների , հսկայական տընտեսում է մտցնում արտադրության մեջ և հիմնական ներդրումներում տնտեսումը բազմամիլիոն է :

Սակայն , ընկերներ , այդ ամենը դեռ սպիրտի բոլոր գործարանների սեփականությունը չի դարձել :

Սպիրտի ծրագիրը մենք ընդհանուր առ-

մամբ գերակատարում ենք : Բայց կան շատ գործարաններ , վորոնք դեռ հետ են մնում , գերի յեն պահպանողականությանը : Ստախանովական ընկեր Արտյոմովը «Գլավսպիրտի» կողմից ուղարկվեց Կուրսկի մարզի Մորչնեվյան գործարանը , վորի տարեկան ծրագիրը կազմում է 218 հազար գեկալիտր և առ 10-ն դեկտեմբերի սղանը կատարված է միայն 114-000 գեկալիտրի չափով : Գործարանն ունենալով որական հազար գեկալիտրի կարողություն՝ առաջին կիսամյակում տալիս էր որական 300 գեկալիտր , յերկրորդ կիսամյակում՝ 670 գեկալիտր : Գործարանում յուրաքանչյուր չաղախ յեփովում էր յերկու ժամ 20 բոպեյում : Այժմ , ընկ . Արտյոմովի գալուց հետո , չաղախը յեփվում է մի ժամ 10 բոպեյից մինչև մի ժամ 30 բոպեյում և գործարանն սկսեց գերակատարել որական նորման : Ահա Դիմիտրովսկի գործարանը (Մոսկվայի տրեստի) : Նա որական տալիս է վեց չաղախ , իսկ պետք է տա 9 չաղախ : Սպիրտի արդյունա-

բերութեան մեջ մեր առաջին ստախանովական
ընկ՝ Տերեխովը, վորին «Գլավսպիրտն» այն-
տեղ ե ուղարկել տեսնելու, թե ինչու՞մն ե
բանը, հաղորդում ե, վոր հանձն-ե առնում
այդ գործարանում տալ որական վոչ թե
թ-ը, այլ 12 չաղախ:

Աղի արդունաբերությունը, ստախանով-
յան շարժման զարգացման շնորհիւ, զգալի-
որեն բարձրացրեց արտադրողականությու-
նը: Աղադործների մեջ ստախանովյան շարժ-
ման նախաձեռնող ընկ. Պիսարենկոն սկսել ե
փորել մինչև 440 մետր, նորմայով սահման-
ված 114 մետրի փոխարեն, չորս անգամ
բարձրացնելով արտադրողականությունը:

Բամբակի սերմ վերամշակող ձեթի ար-
դյունաբերության մեջ մամլիչի մի ժամվա
չրջանառությունը յերեքից 3,5-ի հասցնելը
հնարավորություն տվեց Միջին Ասիայում
բամբակի սերմերի վերամշակումն ավելաց-
նել 60.000 տոննով, վոր չափազանց կարևոր
ե ներկայումս, յերբ հումքի այդ տեսակի
ավելցուկ կա: Արևածաղկի սերմի մամլիչ-

ների չրջանառությունը ևս հասցվեց յերկու-
սից յերեքի՝ մի ժամում:

Արևածաղկի զեռ քիչ ե: Ուստի արևա-
ծաղկի ձիթահան գործարանների համար
այդ նվաճումը մեծ նշանակություն կունենա
ապագայում, արևածաղկի բերքատվության
աճման հետ միասին: Իսկ բամբակի սերմի
համար մամլիչների չրջանառության այդ
արագացումը հրատապ նշանակություն ու-
նի: Նա ուղղակի փրկում ե մեզ Միջին Աս-
իայում այժմ, յերբ բամբակի հրաշալի բեր-
քն այնքան շատ բամբակի սերմ ե տալիս,
վոր յեթե ստախանովականների նվաճում-
ները չլինեյին, մենք չեյինք կարողանա Մի-
ջին Ասիայում մշակել ամբողջ հումքը: Ընկ.
Իքրամովը միանգամայն ճիշտ հաղորդեց,
վոր այս տարի միմիայն Ուզբեկստանը տա-
լու յե ավելի քան 35 միլիոն փութ բամբա-
կի հունդ: Չե՞ վոր բամբակի հումքի յերկու
յերրորդ մասը հունդի ձևով հանձնվում ե
Մանդարդունաբերության Ժողովրդական
կոմիսարիատին՝ ձեթ արտադրելու համար,

և միայն մի յերրորդ մասը վորպես բուս-
թեղ հանձնվում է Թեթև Արդյունաբերու-
թյան Ժողովրդական Կոմիտեի ատին: Ճիշտ
է, այդ մի յերրորդ մասն ավելի արժեքա-
վոր է, քան առաջին յերկու յերրորդը, սա-
կայն մեզ համար կարևոր են վոչ միայն
բամբակեղեն դործվածքները, այլև բամբա-
կի հոճաղից ստացվող ձեթը՝ թե ոճառ և թե
մարգարին պատրաստելու համար:

Բեռլանի յեզրպատացորենի կոմբինատը, վո-
րը կառուցված է ամերիկյան դժադրերով,
վորն ունի արտասահմանյան սարքավորում,
հաշվված եր վերամշակելու որական 190
տոնն յեզրպատացորեն՝ իսկ այժմ վերամշա-
կում է 240 տոնն: Վերջերս ինձ մոտ մի քա-
նի լինկերներ յեկան այդ կոմբինատից՝ դի-
րեկտոր ընկ. Վուրմը՝ լավադույն ստա-
խանովականների հետ միասին: Նրանք ա-
սում են՝ թույլ տվեք մեզ 800 հազար ռուբ-
լի ծախսել, վորպեսզի վերադասավորենք
սպարաւորները, տեղ-տեղ վերակառուցենք և
միջանի բան ավելացնենք, մենք կվերամշա-

կենք որական մինչև 300 տոնն յեզրպատ-
ցորեն: Յեւ այդ կարելի յե անել, 800 հա-
զար ռուբլով կարելի յե ավելացնել կոմբի-
նատի կարողությունը մոտ 50 տոկոսով՝
համեմատած նախադժված կարողության
հետ: Իսկ չե՞ վոր կոմբինատն արժե 18
միլիոն ռուբլի:

Ստախանովականների այդպիսի նվաճում-
ները հակայական նշանակություն ունեն,
մենք այդ բոլորը պետք է յուրացնենք և
ամբողջ թափով ծավալենք:

Ձկնարդյունաբերության ասպարեզում
ստախանովյան շարժումը մենք նախ և առաջ
պետք է դարդացնենք ծովային ձկնորսու-
թյան մեջ: Յեթե մենք դետեռում ունենք
համեմատաբար սահմանափակ հումքային
ռեսուրսներ, թեպետ այդտեղ ել չողտա-
դործված շատ հնարավորություններ կան,
սակա չկա վոչ մի ուղորտունիստ, վորը հա-
նի այնտեղ, վոր ասի, թե Բարենցովի
ծովում կամ Խաղաղ ովկիանոսում
ձուկը պակաս է: Ծովերում իրոք անսահ-

ման, անսպառ քանակությամբ ձուկ կա, պետք ե միայն կարողանալ վորսալ: Յեւ հրաշալի որինակներ կան թե ինչպէս կարելի յե լավ վորսալ:

Մուրմանցիները հսկայական հաջողություններ ունեն ձկնարդյունաբերության զարգացման ասպարեզում: Սակայն յես վախենում եմ, վոր չլինի ընկեր մուրմանցիները հանգստանան այդ հաջողությունների վրա, մանավանդ, վոր նրանց հաջողությունները հարաբերական են: Նրանց նվաճումները հաջողություն են համարվում այն պատճառով, վոր առաջ նրանց մոտ գործը շատ վատ եր, իսկ այժմ լավացել ե: Բայց այն, ինչ վոր յերեկ լավ եր, այսօր արդեն վատ ե, անբավարար:

Մուրմանցիներն այժմ տառեխի մեծ վրտառներ են սպասում: Անցյալ տարի միլիոնավոր ցենտներ տառեխ կար, և մուրմանցիները շատ վորսացին և այժմ սպասում են, վոր տառեխը կմոտենա նույնպիսի վտառներով, այն ել անպայման վորոշ ժամկե-

տում: Բայց չե վոր տառեխը կարող ե նաե խախտել գրաֆիկը: (Աշխուժաբյուն դառնիմում):

Մուրմանցիներն սպասում են, վտխանակ իրենց ջանքերը կենտրոնացնելու ուղկանակիւր նաւատորմի վրա, վորն ամբողջ տարին ձուկ ե վորսում: Իսկ մուրմանցիներն իրենց աշխատանքի այդ մասը բաց թողին, և ահա ուղկանակիւր նաւերը նրանց մոտ կանգնած են նորոգման համար, վտխանակ ձողածուկ վորսալու:

Ուղկանակիւր նաւատորմում աշխատանքի հիանալի որինակներ կան: Ահա, որինակ, Ս. Մ. Կիրովի անվան ուղկանակիւրը տվեց 36,000 ցենտներ ձուկ մի տարում: Իսկ միջին հաշվով ուղկանակիւրը տարեկան տալիս ե 17—18 հազար ցենտներ: Այդպէս ուրեմն, յեթե մեր բոլոր ուղկանակիւրները սկսեն տալ վոր թե 17—18—տկան հազար ցենտներ, այլ 23—25—տկան հազար ցենտներ (առայժմ յես յուրաքանչյուր ուղկանակիւրից 36,000 ցենտներ չեմ պահան-

ջում), ապա գոյություն ունեցող ուղեկանակիրներով կկարողանանք զգալի չափով ավելացնել ձկան վորսը և ծրագրով նախատեսված մի միլիոն ցենտների փոխարեն Մուրմանի ուղեկանակիրները կկարողանային տալ 1,5 միլիոն ցենտներ: Կիրովի անվան ուղեկանակիրի որինակին պետք է հավասարվեն բոլոր ուղեկանակիրները, վորպեսզի շարժումը՝ ձկան բարձր վորսի համար՝ ծավալվի ինչպես հարկն է:

Մեր Հեռավոր Արևելքի ձկնորսները՝ թե՛ կոլտնտեսական ձկնորսները և թե՛ պետական ձկնորսարանների բանվորները, աշխատանքի հիանալի որինակներ ունեն: Հեռավոր Արևելքի ձկնորսական տրեստի չկիպեր կորեացի կոմյերիտական ընկ. Լի-Ուն-Հոն վերջերս շքանշանով պարգևատրվեց նրա համար, վոր իր կավասակի նավով կարողացավ սեզոնի ընթացքում վորսալ 2131 ցենտներ ձուկ, նորմայով նախատեսված 800 ցենտների փոխարեն:

Յուրաքանչյուր կավասակի կրթի վորսը

մի սեզոնում միջին հաշվով կկազմի 1300 ցենտներ (նորմայից բարձր), իսկ կրթի վորսացող «Լամոդ» կավասակին (ավագ՝ ընկ. Մազուրը) տվեց 2000 ցենտներ, այսինքն դրանով նա հասավ ճապոնացի կրթի վորսացողների լավ վորսի նորմային: Դրժբախտաբար Հեռավոր Արևելքի մեր ձկնորսների մեծ մասը նույն ձկնորսական նավով ավելի քիչ ձուկ է վորսում, քան ճապոնացիները: Դա ունի իր բացատրությունը. ճապոնացիները մեծացել են այդ ծովում, նրանք ունեն աշխատանքի հին վարժություն, իսկ թաղաղ ովկիանոսը միայն անունով է խաղաղ, նա այնպես է ցնցում, ինչպես վոչ մի այլ ովկիանոս... (Դաիլիում աշխուժություն):

Մեր ծովային-ձկնորսները նոր են միայն վարժվում այդ ովկիանոսին, կրթի վորսացող նավերում ևս կան առանձին հիանալի ձկնորսներ, վորոնք ճապոնացիներից պակաս չեն վորսում: Սակայն մենք ձկնորսական բոլոր նավերի աշխատանքում պետք է հասնենք ճապոնական նորմային և

անցնենք նրանից: Նա տեխնիկական բարձ-
րագույն նորմա չէ համարվում, բայց մենք
պետք է և կարող ենք գերազանցել այն:

ՀԱՐԱՎՈՐ Ե ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐՈՑԵՍՆԵՐԻ ՆՈՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Ստախանովյան շարժումը շուտ է տալիս
վաղ միայն հիմն նորմաները, այլև արտա-
դրական պրոցեսների հիմն կազմակերպումը:
Նա պահանջում է վերակառուցել արտա-
դրության ամբողջ դեկալարումը:

Ահա Հեռավոր Արևելքի մի խումբ կոմյե-
րիսական նախադեմներ ինձ նամակ են ու-
ղարկել, վորով նրանք սլարտավորվում են
ամբողջ տարին ձուկ վորսալ, պալմանով,
վոր ապահովվի աշխատանքի անհրաժեշտ
բաժանումը

Հեռավոր Արևելքի այդ չերխտասարդ
չկիպեքներն իրենց նամակում ասում են
ձուկ վորսալուց հետո մենք այդ ձուկն
ուռկանով տանում ենք ափ, ապա նորից ծով
վերադառնում, այսինքն ժամանակ ենք կոր-

ցնում, վորի ընթացքում վարող ելինք նոր
վորս կատարել: Յեկեք,—գրում են նրանք,
—այսպես անենք. մենք վորսում ենք,
մյուսները նոր ուռկաններ են բերում մեզ,
տանում են և մաքրում են ձուկը, իսկ մենք
միայն ձուկ կվորսանք:

Դա ճիշտ և շատ հետաքրքիր առաջարկ
է: Մենք ունենք սեղոնային անվորձ շատ
բանվորներ, վորոնք հեշտությամբ գլուխ
կբերեն հատարակ աշխատանքը: Իսկ մշտա-
կան վորձված ձկնորսները քիչ են: Ուստի
առանձնապես կարևոր է դաստիարակել ի-
րենց գործի, թեկուզ վաղ շատ մեծ թվով,
վարպետներ, վորոնք ունենան այդպիսի աշ-
խատանք կատարող քիչ վորակյալ ոգնա-
կաններ՝ ոժանդակ աշխատանք կատարելու
համար: Աշխատանքի ու արտադրության
այդ նոր կազմակերպումը մենք պետք է
կիրառենք:

Ստախանովյան շարժումն արտադրու-
թյան նոր կազմակերպում է պահանջում սխ

միայն ձկնարդյունաբերութեան մեջ, այլև բոլոր գործարաններում:

Ահա Դոնբասի ընկերները, վորոնք սովին տտախանովյան շարժման առաջին աղղանը— չանը, այժմ տալիս են յերկրորդ աղղանը: Նրանք ասում են, թե քիչ է բարձրացնել առանձին բանվորի աշխատանքի արտադրողականությունը, պետք է արտադրությունը կազմակերպել այլ ձևով՝ ստտխանովաբար, աշխատանքը պետք է նախապես պատրաստել, վորպեսզի արտադրությունն սկսվելուց առաջ ամեն ինչ պատրաստ լինի, վոր լինեն կիսաաֆաբրիկատ, նյութեր, վոր գործիքները կարգի բերված լինեն:

Այժմ նորոգումը ևս պետք է կատարել նոր ձևով: Սարքավորումն ավելի արագ է պտտվում, ավելի յե աշխատում: Պետք է ավելի խնամել սարքավորումը:

Հետևաբար, մենք պետք է ավելի կանոնավորենք նորոգման գործը: Նորոգող բանվորները մեզ մոտ սխալ են վարձատրվում՝

յեթե ավելի յեն նորոգում, ավելի յեն վաստակում, իսկ յեթե քիչ են նորոգում, քիչ են վաստակում, կարծես ճիշտ է: Իսկ յես կարծում եմ, վոր ավելի ճիշտ կլինի, յեթե նորոգող բանվորների վարձատրուաշխատում սարքավորումը առանց նորոգված սարքավորման աշխատանքի տեղությունից ու վորակից: Վորքան յերկար է աշխատում սարքավորումը, առանց նորոգման, այնքան ավելի ռոճիկ է ստանում այդ սարքավորումը նորոգող բանվորը: Պետք է այսպիսի կարգ մտցնել. յեթե սարքավորումը վորոշ ժամկետից հետո նորոգման չուղարկվի, յեթե նա լավ է աշխատում, ապա նորոգող բանվորը դրա համար պարգև է ստանում: Այն ժամանակ մեզ մոտ ավելի մեծ չահագրգռվածություն կլինի, վոր սարքավորումն աշխատի առանց լրացուցիչ նորոգման, վոր նորոգման վորակը բարձր լինի:

Ստտխանովյան շարժումը վոչ միայն չուռ տվեց հին նորմաները, այլև բանվոր—

ների մասսայական շարժում գարթեցրեց
ռացիոնալացման ու գյուտարարության աս-
պարեղում: Այժմ ուղղակի յուրաքանչյուր
գործարանում ամեն մի բանվոր մտածում
է՝ թե արդյոք ի՞նչը փոխի իր աշխատան-
քում՝ արտադրողականությունը բարձրա-
ցնելու համար: Մտցվում են հազարավոր
նոր առաջարկներ: Յես վերհիշում եմ այն
ժամանակը, յերբ մոտ չորս տարի առաջ,
ցանկանալով գարգացնել ռացիոնալացման
գործը, յուրաքանչյուր ժողկոմատում, յու-
րաքանչյուր գլխավոր վարչության մեջ,
յուրաքանչյուր տրեստում և ձեռնարկու-
թյան մեջ ստեղծվեցին ռացիոնալացման
հատուկ բյուրոներ: Ստեղծվեցին հատուկ
բյուրոներ, իսկ նրանք ռացիոնալացնում
էին գլխավորապես թղթի վրա:

Գրվեցին կանոնադրություններ, ապա
կանոնադրությունների վերաբերյալ հրա-
հանդներ, ու դրանից վոչինչ դուրս չեկավ:
Յերկու տարի առաջ մենք փակեցինք այդ
բյուրոները: Իսկ այժմ գոյություն ունի

ստախանովակահների մասսայական շար-
ժում, բանվորների բազմամիլիոն մասսա-
ներն ամեն տեսակ բյուրոյից շատ ավելի
լավ են ռացիոնալացնում: Այժմ ձեռնարկու-
թյուններում մենք ունենք ռացիոնալացման
մասսայական ձեռնարկումներ, վորոնք
պետք է իրագործենք, ընդհանրացնենք,
ոգտադործենք:

ՍՏԱԽԱՆՈՎՅԱՆ ՇԱՐՇՄԱՆ
ԱՌԱՋԱՆԱՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ
ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՍԵՋՈՆԱ ԻՆ ՃՅՈՒՂԵՐՈՒՄ

Պետք է խոսել անդարդյունաբերության
մեջ ստախանովյան շարժման ունեցած մի-
ջանի առանձնահատկությունների մասին:
Այդ առանձնահատկությունները կապված
են այն հանգամանքի հետ, վոր մեզ մոտ
արդյունաբերության մի շարք ճյուղեր աչ-
խատում են սեզոնային յեղանակով:

Իսկ մեզ մոտ կան արդյունաբերության
այնպիսի ճյուղեր, վորտեղ արտադրու-

թյունն ընդմիջվում է: Որինակ՝ չաքարի արդյունաբերության մեջ բանվորն աշխատում է 100—150 ուր, իսկ հետո գործարանի նորոգման համար մնում է բանվորների միայն մի յերրորդը, մյուսները դնում են մինչև հաջորդ սեզոնի սկիզբը: Նույնը ձկնարդյունաբերության մեջ. ձմեռը քիչ են վորսում, ամառը՝ շատ, իսկ ավելորդ բանվորներին ձմեռը բաց են թողնում: Դրանից են բղխում տեխնիկային տիրապետելու դժվարությունները և սեզոնային բանվորին հատուկ մոտեցում ցուցաբերելու անհրաժեշտությունը:

Ստախանովյան շարժումն այստեղ ևլ փրկում է մեզ: Փոխանակ սեզոնի յեռուդեռին մեծ թվով բանվորներ վերցնելու, վորոնց դժվար է գտնել և դժվար է պահել, վորովհետև բնակարանները հերիք չեն գալիս, կարելի յե կառավարվել ավելի սակավաթիվ բանվորներով, պայմանով, վոր նրանք ավելի շատ արտադրանք տան: Ստախանովյան շարժումը աշխատանքի ճիշտ

բաժանում է մտցնում արտադրության մեջ, հիմնական բանվորին ազատում է հասարակ, վոչ-վորակյալ աշխատանքից: Այդ մեղ թույլ է տալիս սեզոնում հավաքադրել միայն վոչ-վորակյալ բանվորներ, վորոնք կարճ ժամանակամիջոցում կարող են յուրացնել իրենց վոչ բարդ գործը: Անանը մալ կոմբինատներում, որինակ, մորթեղենի պահաս է զգացվում: Ամառը մենք նրանց պահում ենք զանազան ոժանդակ աշխատանքներ տալով, վորպեսզի աշանը չկորցնենք նրանց: Այժմ մորթողներն ասում են՝ տվեք մեզ յերկու մորթողի վոխարեն մի վոչ-վորակյալ ողնական՝ ոժանդակ աշխատանքի համար, և մենք կտանք յերկու մորթողի արտադրանք: Ուստի, ունենալով այնպիսի ստախանովական մորթող, վորը կարող է փոխարինել յերկու մորթողի, մենք կարող ենք այդ մեկ մորթողին հաստիքում պահել, վորպեսզի նա արտադրությունից դուրս չգա, իսկ սեզոնի յեռուդեռի պահին ողնական վերցնել նրա համար:

Շաքարի արդյունաբերությունն էյական

արդյունքներ ձեռք բերեց բանվորների հո-
սունության դեմ մղվող պայքարում, թե-
պետ նա սեղոնային արդյունաբերություն է:
Շաքարի գործարանները կոլտնտեսություն-
ների ու կոլտնտեսականների հետ այնպիսի
հարաբերություններ ունեն, վոր սեղոնային
շաքարագործ բանվորների 90—95 տոկոսը
հաջորդ սեղոնում կոլտնտեսություններից
վերադառնում է նույն գործարանը: Շատ են
շաքարագործ այնպիսի բանվորներ, վորոնք
15—20 տարվա ընթացքում ամեն ձմեռ
գնում են, իսկ աշնանը նորից վերադառնում
են նույն գործարանը և աշխատում են
նույն ագրեգատի վրա: Այդ հեշտությամբ
կարող ենք մենք ապահովել միայն այնտեղ,
վորտեղ բանվորները սեղոնային ձեռնար-
կություններից հեռու չեն ապրում, սակայն
այդ ավելի զգալի է անել, որինակ, Հեռա-
վոր Արևելքի ձկնորսարաններում: Ուստի
հեռավոր վայրերում ավելի շատ հոգատա-
րություն պետք է ցուցաբերվի մարդկանց,
այնտեղ անհրաժեշտ է հատուկ միջոցա-

ռումներ կիրառել՝ բանվորներին տեղին ա-
րացնելու համար:

Միքանի ձեռնարկություններում մենք
աշխատում ենք, վոր բանվորները յերկու
պրոֆեսիա ունենան: Ասենք՝ մսի ու դարե-
ջրի արդյունաբերության մեջ սեղոնի յեռու-
գնող չի զուգադիպում, և ահա բանվորն ա-
մառն աշխատում է դարեջրի գործարանում,
իսկ ձմեռը և աշնանը՝ մսի կոմբինատում:

Մի գործարանը պետք է գործակցի մյու-
սի հետ, վորպեսզի գործարանի բանվոր-
ների մի մասը մեր մի գործարանից անցնի
մյուս գործարանը: Ահա այդպիսի միջոցա-
ռումներով մենք կարող ենք ապահովել այն-
պիսի դրություն, վոր վորակյալ բանվոր-
ները չգնան, այլ մնան ձեռնարկություն-
ներում և բարձրացնեն իրենց վորակավո-
րումը:

Պետք է մի բան ևս անել՝ համակցել ար-
տադրությունը: Որինակ, մրդի կոնսերվի
գործարանները աշխատանքն ավարտում են
հոկտեմբերին, մինչև մրդի նոր բերքը:

Վո՞րտեղ ողտադուրժենք բանվորներին, վո՞ր
 չկորցնենք նրանց տվյալ արտադրութեան
 համար: Մենք մտադիր ենք կառուցել հա-
 մակցված արտադրութիւն, որինակ՝
 կոնսերվի դործարանում կազմակերպել հը-
 բուշակային արտադրութիւն: Թող նա այն-
 քան ել մեքենայացված չլինի, բայց դրա
 փոխարեն բանվորները պարապուրդ չեն
 ունենա, կադրերը կալահպտնվեն: Պահածո-
 ների արտադրութեան ընդմիջման շրջանում
 մենք կալատրաստենք կոնֆետներ, հալվա,
 ռահաթ-լոխում և այլ քաղցրեղեն, վորոնք
 հարկավոր են և վորոնք կարելի յե պատ-
 րաստել: Այդ վերաբերում է նաև արդյու-
 նաբերութեան մյուս շատ ճյուղերին, այն
 ել վոչ միայն սննդարդյունաբերութեան:

ԲԱՎՈՐՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՅԵՎ ԿՈՒՆՏՐԱԿԱՆ
 ՄԱԿԱՐԴԻԿ ՄՈՏԵՑՆԵԼ ԻՆՓԵՆԵՐՆԵՐԻ ՈՒ
 ՏԵԽՆԻԿՆԵՐԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻՆ

Ընկեր Ստալինն ստախանովականների
 առաջին խորհրդակցութեանն իր արտասպ-

նած ճառում մեզ տվեց մտավոր ու Ֆիզիկա-
 կան աշխատանքի խզումը վերացնելու մե-
 ծագույն հեռանկար: Ընկեր Ստալինը ցույց
 տվեց, վոր մեր բանվորների կուլտուրա-
 կան-տեխնիկական աճումը կարող է և պետք
 է նրանց բարձրացնի ինժեներ-տեխնիկական
 աշխատողների մակարդակին: Այդ հրաշալի
 ճանապարհը բաց է մեր յերկրի աշխատա-
 վորութեան ամբողջ բազմամիլիոն մաս-
 սայի համար: Այդտեղ դրսևորվում է մեր
 տարբերութիւնը կապիտալիստական աշ-
 խարհից: Այժմ և՛ յերիտասարդները, և՛ հա-
 սակավորները սովորում են և սովորելու ու
 սովորելու յեն:

Դա հիանալի շարժում է: Անտարակույս,
 աշխարհումս վոչ մի տեղ չկան այնքան սո-
 վորողներ, վորքան սովորում են մեզ մոտ
 զանադան խմբակներում, դպրոցներում,
 բարձրագույն ուսումնական հաստատու-
 թիւններում: Մենք պետք է ամբողջ լայ-
 նութեամբ ծափալենք ուսուցումը:

Մենք վորոշել ենք սննդարդյունաբերու-

Թյան մեջ գործը կազմակերպել այնպես, վոր 1936 թվականին բոլոր բանվորներն անցնեն տեխնիկական միջնակգումը: Մի յերրորդն արդեն անցել է: Հարկավոր է նաև սեզոնային բանվորների մի մասը պատրաստել, սովորեցնել:

Այժմ հարցն այն բանվորների մասին է, վորոնք արդեն տեխնիկական քննություն են տվել. ի՞նչ անենք նրանց: Յես կարծում եմ, թե ով առաջին քննությունը տվել է, նրա համար հարկավոր է մշակել մի այլ, ավելի բարձր ծրագիր, յերկրորդ աստիճանի ծրագիր: Ապագայում անշուշտ կարիք կլինի ստեղծել նաև տեխնիկական կրթության յերրորդ աստիճանը, վորը սովորողներին արդեն կմոտեցնի ինժեներների ու տեխնիկների մակարդակին:

Մեզ համար չափազանց կարևոր է նաև աշխատել մեր ինժեներների ու տեխնիկների վերավորակավորման վրա: Դեռ քիչ է, յեթե ինժեներն ավարտել է իր ուսումը: Յեթե նա՝ ինժեները, շատ տարիների շնթաց-

քում ղրաղանություն չի կարդում, յեթե նա մյուսների հետ չի փոխանակում իր փորձը, ապա այդպիսի ինժեները կարող է հետ մնալ և արտադրության մեջ ռեակցիոն մարդ հանդիսանալ: Ինչպես կարմիր բանակում, այնպես էլ արդյունաբերության մեջ, անհրաժեշտ է ինժեներների, տեխնիկների, ղերեկտորների մշտական կատարելագործում, տեխնիկական մշտական վերավորակավորում, վորպեսզի նրանք հետ չմնան ստախանովականներից և ավելի լավ ղեկավարեն նրանց: Ահա թե ինչու ամբողջ թափով պետք է ծավալել ինժեներ-տեխնիկական կազմի վերապատրաստման աշխատանքը:

ԱՆԴԱՂԱՐ ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ՍՆԴԱՍԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՍՈՐՏԻՍԵՆՏՆ ՈՒ ՎՈՐԱԿԸ

Ստախանովյան չարժումը հատուկ խնդիրներ է դնում անդարդյունաբերության առաջ: Մեզ, ավելի քան վորեն ուրիշի, ընկերներ, կարևոր է վոչ միայն ավելացնել

մթերքների քանակը, այլև բարեբալի նրանց վորակը: Յեթե մեր ստախանուլականներն ավելացնեյին միայն քանակը, առանց բարելավելու վորակը, ապա այդպիսի ստախանուլյան շարժում մեզ պետք չեր լինի: Մեր մթերքների վորակը, նրանց սննդաբար հատկություններն ու համը, վաթեթումը, հըսկայական նշանակություն ունեն սննդաբարձրունաբերության համար:

Ընկեր Ստալինը մեզ շատ ոգնեց նրանով, վոր իր քննադատությամբ, իր ցուցումներով հուպ եր տալիս, վորպեսզի մենք չուտ բարեբալենք մթերքների վորակը: Մենք, ընկերներ, շատ հաջողություններ ենք ձեռք բերել, սակայն, յեթե սննդաբարձրունաբերության աշխատողներից վորեւե մեկն ասի, թե ամեն ինչ արել ենք, կսխալվի, և վո՛չ միայն կսխալվի, այլև կտապալվի: Մենք վարժվել եյինք, վոր մեզ մոտ մթերքները վատ և քիչ են յեղել: Այժմ մթերքները շատացել են և նրանք բարձրորակ են: Սակայն մարդիկ աճում են, նրանց ախորժա-

կը մեծանում ե, ավերանում են նրանց պահանջները, զարգանում ե նրանց ճաշակը և սննդաբարձրունաբերությունը պետք ե ընդառաջի աշխատավորների հարաճուն ճաշակին ու պահանջներին: Իսկ աշխատավորները մեզ մոտ չե վոր այժմ նոր են միայն սկըսում, ինչպես հարկն ե, սնվել և համեղ բան ուտել: Վերջերս Միխայիլ Կոլցովը «Պրավդա»-յում գրել եր, թե ինչպես են ուտում դանիացիք: Յես կարդում ու զարմանում եյի. անհավատալի յե: Բայց քանի վեր գրում ե ընկ. Կոլցովը, այն ել «Պրավդա»-յում, նշանակում ե ճիշտ ե: (Հավանություն աղմուկ):

Այդ հողվածում ընկեր Կոլցովը սրտամում ե, թե ինչպես Դանիայում ուտում են այնպես, վոր կարծես ծես են կատարում՝ շատ տեսակ ճաշեր, հսկայական ընտրություն, վոչ թե ճաշ, այլ կրոնական արարողություն:

Մեր յերկիրը հարստանում ե, և չուտով մենք ամեն ինչ առատ ենք ունենալու միլիո-

նաժըրները համար: Այն ժամանակ թեպետ,
իհարկե, դանիացիների նման մենք ուտելը
սրբազան արարողության չենք վերածի,
բայց, համենայն դեպս, կուտենք ճաշակով
ու համով: Ուտել, սննդարդդունաբերու-
թյունը պետք է տա այնպիսի մթերքներ,
այնպիսի վորակով, վոր դրանք բավակա-
նությամբ ուտեն վոր միայն նրանք, ովքեր
սոված են, այլև նրանք, ովքեր կուշտ են:

Կոսիոր.— Ուտել չես ուղում, բայց ու-
տում ես:

Միկոյան.— Ծիչտ է, պետք է այնքան հա-
մեղ, այնքան սննդարար ու հաճելի լինի,
վոր «ինքը բերանդ մտնի»:

Պիտակը և փաթեթումը պետք է գեղեցիկ
լինի: Գեղեցիկ պիտակը, գեղեցիկ արտաքի-
նը լավ է անդրադառնում համի վրա: Լավ
փաթեթված մթերքը բոլորովին այլ վերա-
բերմունքի յե արժանանում:

Ջայներ,— Ծիչտ է:

Միկոյան.— Սպառողը տեսնում է լավ
փաթեթումը և դեռ նրա վորակը չփորձած՝
ասում է՝ «յերևի հրաշալի մթերք ե...»:

Բացի դրանից փաթեթումը պահպանում է
մթերքը խոնավությունից, չորությունից,
փչանալուց: Ուտել փաթեթումը չափազանց
կարևոր է: Այժմ մենք մեր մի խումբ աշ-
խատողներին ուղարկեցինք Ամերիկա և Յեյ-
րոսայ, վոր այնտեղ սովորեն, դիտեն ամեն
ինչ, այնտեղ յեղած ամեն լավ բան, վոր-
պեսզի մեզ մոտ ել մտցնենք: Ապրանքների
մեր ասորտիմենտը լավ է, բայց համեմա-
տած Ամերիկայի հետ՝ բավականաչափ ճոխ
չե, այնքան ճոխ չե, վորքան հարկավոր է
մեզ: Մեզ հարկավոր է, վոր մթերք շատ լի-
նի, վոր նրա վորակը գերազանց լինի, վոր
ասորտիմենտը ճոխ լինի:

Արդյունաբերության այն ճյուղերում,
վորտեղ սպառման դժվարություններ կան,
պետք է ստախանովականներին ուղղակի ա-
սել՝ ձեր խնդիրն է այնպես բարելավել ա-
սորտիմենտը, այնպես բարելավել վորակը,
փաթեթումը, արտաքին տեսքը, վոր աս-
րանքը տարածվի...

Կոսիոր.— Այն ել հարմար դնով:

Միկոյան.— Այդ մենք գիտենք, ընկ. Կոսիոր: Ընկեր Ստալինը վերջերս առաջարկեց իջեցնել չաքարի ու կոնֆետների գները: Մենք մեծ ուրախությամբ արինք այդ: Տվյալ շրջանում կոնֆետի գներն, ինչպես ասում են, անասոված չեն: (Ծիծաղ, ծափահարություններ):

Մենք գներն իջեցրել ենք և ավելի յենք իջեցնելու, իսկ վորակը բարելավելու յենք:

Ընկեր Ստալինն ասաց, վոր ստախանովյան շարժումը ճանապարհ է հարթում մթերքների առատության համար: Հետևաբար, հարկավոր է ավելի ու ավելի ծավալել ստախանովյան շարժումը: Վոմանք հարց են տալիս՝ ի՞նչպես ոգտագործենք ավելորդ բանվորներին: Դրան կարելի չե պարզ պատասխան տալ. մենք այնպիսի ծրագիր կլտանք, վոր մեզ մոտ բոլորն ել կաշխատեն: Կգնենք նոր հաստոցներ, նոր ագրեգատներ, «կկարենք» նեղ տեղերը, աշխատի՛ր վորքան ուզես, աշխատանք կգտնվի, դեռ մասին չե խոսքը, միայն թե ավելի շատ մթերք արտադրի՛ր:

Պետք է ավելի արագ տեմպ վերցնել և մենք այժմ կվերցնենք: Այն, ինչ վոր անցյալ տարի հաղիվ հասանելի յեր համարվում, այժմ բոլորովին հեշտ է դառնում: Ընկերներ, հսկայական չափով արագացել է մեր շարժումը: Իհարկե, անդարդյունաբերությունը չի կարող չափվել ծանր արդյունաբերության հետ: Ծանր արդյունաբերությունը անդարդյունաբերությունից ավելի լավ է գինված, այնտեղ կադրերն ավելի վորակյալ են: Սակայն անդարդյունաբերության մեջ ևս վերջին յերկու տարում հսկայական աճում կա, վոր առաջ գոյություն չունեն:

Այս յերկու տարվա ընթացքում մենք անդարդյունաբերության արտադրանքը բարձրացրինք 57 տոկոսով: Յեթ դրան ավելացնենք 1936 թվականի ծրագիրը, ապա յերեք տարում աճումը կկազմի 91 տոկոս, — յերեք տարում համարյա կրկնապատկված է: Քիչ թե շատ տանելի աճում, բայց դա անտարակույս դեռ սահման չե, դեռ մեծ

ուղեբլի՞նքը կան: Այլևի՛ր լավ կաշխատենք,
մոբիլիզացիայի կենթարկվենք 1936 թվակա-
նի ծրագիրը գերակատարելու համար, վո-
րի ընթացքում մենք պետք է հասնենք ար-
տադրության առնվազն 22 տոկոս աճման՝
համեմատած 1935 թվականի հետ:

Հռնալարի մեկն այժմ տոն է: Առաջ այդ
որը մենք չեյինք տոնում, իսկ այժմ տոնե-
լու յենք ինչպես հարկն է: Իսկ Հռնալարի
յերկուսից իսկական սլաքար կսկսենք 1936
թվականի ծրագիրը կատարելու համար և
անպայման կկատարենք այդ ծրագիրը:

* *
*

Յեւ արդեն խոսեցի մեր շարժման արա-
դացման մասին: Այժմ մենք բոլորս ել տես-
նում ենք այդ, և մենք՝ ղեկավարներս և բո-
լոր բանվորները, ամբողջ ժողովուրդը տես-
նում ե, վոր հասել է մեր զարգացման հըս-
կայական արագացումը:

Իսկ ընկ. Ստալինն իր ամբողջ հանճարե-
ղությամբ նախագուշակեց այդ այն ժամա-

նակ, յերբ դեռևս վոչվոր թերևս չեր մտա-
ծում ու չեր նախատեսում այդ:

Ընկ. Ստալինը 1931 թվականին հանդես
գալով տնտեսավարների խորհրդակցությա-
նը, տվեց իր հուշակավոր վեց պայմանները:
Ըստ ելուժյան ընկեր Ստալինի այդ վեց
պայմանները հանդիսացան սոսախանության
շարժման զարգացման վեց պայմաններ, վեց
նախադրյալներ: Յերբ կարդում ես մեր Ստա-
լինի ճառը՝ վեց պայմանների մասին, տես-
նում ես հենց այն, ինչ վոր տվեց մեզ, ինչ
վոր նախատարատեց ստախանության շար-
ժումը: Այդ պայմանների կատարմամբ մենք
նախատարատեցինք ստախանության շար-
ժումը:

Իսկ 1933 թվականին տալով առաջին հըն-
գամյակի հանրագումարները, ընկ. Ստալինը
նախագուշակեց այն արագացումը, վորն ու-
նենք մենք այսօր: Նա ուղղակի, որացուցա-
յին ճշգրտությամբ նախագուշակեց, վոր
հենց հիմա, այս որերին մենք կարագաց-
նենք մեր զարգացումը: Կյանքը ցույց տվեց

ընկեր Ստալինի այդ կանխատեսման ամբողջ
հանճարեղությունը:

Յերբ կրկին անգամ կարդում ես Մարքսը-
Ենգելսը-Լենինը-Ստալինը, միշտ վորևե
նոր բան ես գտնում նրանց մեջ, վոր առաջ
կարծես չեյիր նկատել: Չե՞ վոր յերբ կար-
դում ես, սովորաբար պատասխան ես փնտ-
ռում արդեն հասունացած հարցին: Փնտռում
և գտնում ես: Իսկ այն, ինչ վոր չես փնտ-
ռում, անցնում ե գլխաւ:ցությանդ կողքով,
չի նկատվում:

Յես պետք ե ուղղակի խոստովանեմ. ընկ.
Ստալինի՝ առաջին հնգամյակի արդյունքնե-
րին վերաբերյալ ճառը յես լսել եմ, միքանի
անգամ կարդացել եմ և հենց նորերս կրկին
անգամ կարդալով՝ հանդիպեցի մի տեղի,
վորը մենք բոլորս ել քիչ ենք մեջբերում և
վորը յերևի քիչ գիտենք:

Ահա ընկեր Ստալինն ասել ե, թե չինա-
րարության պաթոսը պետք ե լրացնել նոր
տեխնիկայի յուրացման պաթոսով: Այդ բո-
լորս ել յուրացրել ենք և ասում ենք—հրա-

չալի խոսքեր են: Այդ վոսչի խոսքերն այժմ
բոլորի բերանումն են: Վոչովհետև ներկա-
յիս ստալսանովյան շարժումը նոր տեխնի-
կայի յուրացման իսկական պաթոսն ե: Բայց
ահա հենց նույն տեղում ընկեր Ստալինի
մոտ յերկու տող ցածր, ավելի շատ բան ե
ասված, վորից սովորաբար մեջբերում չենք
անում:

Ահա թե ինչ ե ասել ընկ. Ստալինն առա-
ջին հնգամյակի արդյունքների մասին 1933
թվին:

«Առաջին հնգամյակի ժամանակաշրջանում
մենք կարողացանք կազմակերպել նոր շինա-
րարության խանդավառությունը, պաթոսը
և վճռողական հաջողություններ ձեռք բե-
րինք: Այդ շատ լավ ե: Բայց այժմ այդ քիչ
ե: Այժմ այդ գործը մենք պետք ե լրացնենք
նոր գործարանների ու նոր տեխնիկայի յու-
րացման խանդավառությամբ, պաթոսով,
աշխատանքի արտադրողականության լուրջ
բարձրացումով, ինքնարժեքի լուրջ կրճա-
տումով:

Այդ ե այժմ գլխավորը :

Վորովհետև միմիայն այդ բաղադրի վրա կարող ենք մենք հասնել այն բանին, վոր, ասենք, յերկրորդ հնգամյակի յերկրորդ կեսում նոր հզոր զուգաչենք թե՛ չինարարության բնագավառում և թե՛ արդյունաբերական արտադրանքի աճի բնագավառում» :

Սա ուղղակի հանճարեղ մարդարեւությունն է : Այս նախատեսումն այնքան ճշգրիտ է, վորպիսին նույնիսկ դժվար է սպասել :

Յեւ, ահա, ընկերներ, յերբ այդպիսի բաներ ես կարդում Մարքսի ու Ենգելսի, Լենինի-Ստալինի գրվածքներում, ապա տեսնում ես, վոր ~~չորանց~~ ստեղծագործություններն այնպիսի դանձեր են, մտքի այնպիսի հարստություն, վոր վորքան էլ կարդաս, չես սպառի, այնպես, ինչպես յերբեք վոչ մի յերկրաբան իր հետախուզումներով չի սպառի մեր յերկրի մեծ հարստությունները :

Հենց մեր զարգացման այդ արագացումը, վոր նախագուշակել եր ընկեր Ստալինը,

ասլուսմ ենք այժմ մենք : (Ծափահարություններ) : Նա արդեն իրականացավ :

Այժմ մենք, ամբողջ յերկիրը, ինչպես ասում է մեր Ստալինը, ևոր, հզոր քափ վերցրինք : Առաջիկա տարվա հիմնական ծախսերի համար մենք 1935 թվականի 25 միլիարդ ռուբլու փոխարեն 1936 թվականին ունենալու յենք 32 միլիարդ ռուբլի : Հենց դա յե չինարարության նոր, հզոր թափը, արտադրանքի 23—25 տոկոսով աճման ընդարձակ ծրագիրը : Այդ ընդունված է առաջիկա տարվա համար, ընդվորում, ընկերներ, դրանք արդեն այն տոկոսները չեն, վոր ունեյինք մենք առաջ : Այժմ յուրաքանչյուր տոկոս ավելի յե կշռում, քան առաջ, չափ ավելի քան առաջ :

Մեր յերկիրը, ահա արդեն 18 տարի յե, աշխարհումս առաջինն է իր քաղաքական կարգով : Շուտով նա առաջինը կլինի իր առատությամբ, հարստությամբ, հզորությամբ և կուլտուրայով :

«Ոյ ում» հարցը, վոր արդեն վաղուց է

Քարգւ. Հ. Թուրշյան, կոնստ. սրբազր. Լ. Աբովյան,
սրբազրիչ Վ. Զիզեղյան, տեխն. խմբ. [redacted]

Գլավլիտի լիազոր 1043, հրատ. № 346,
պատվեր № 7, տիրաժ 6000, ինդեքս П—80

М.С. ЗЫГУШИН, ФРИДУГИН
Г.П. ПУБЛ, БИБЛОТЕ
40114-ССР
В.А. МЯСНИАН
У. И. ...

50 к.

4
ЦЕНА 50 к.

А. МИКОЯН
ВОПРОСЫ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ
В СВЯЗИ СО СТАХАНОВСКИМ
ДВИЖЕНИЕМ

Армпартидаг, Ереван

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0203743

31. 292